

Helyi Esélyegyenlőségi Program

Hegymagas Község Önkormányzata

2024-2029.

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk.....	11
Célok.....	14
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	16
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	16
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	16
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	19
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	38
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	52
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	59
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	66
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	71
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	72
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	73
1. A HEP IT részletei.....	73
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	73
Jövőképünk.....	74
Az intézkedési területek részletes kifejtése <i>(kitöltése javasolt, opcionális)</i>	74
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	75
3. Megvalósítás.....	78
3.1 A megvalósítás előkészítése	78
3.2 A megvalósítás folyamata	78
3.3 Monitoring és visszacsatolás	81
3.4 Nyilvánosság	81
3.6 Érvényesülés, módosítás	82
4. Elfogadás módja és dátuma.....	83

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva, Hegymagas Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Hegymagas a Tapolcai medence közepén kiemelkedő csodálatos Szent György-hegy déli, délnyugati oldalán fekszik, mely hegy egyedül, méltóságteljesen áll a medence közepén, körbe a Tanúhegyek sejtelmes világa határolja. Földrajzi fekvése egyedülálló. Tapolcát Szigligettel összekötő út félútján található. Legkönnyebben [Tapolca](#) és [71-es főút](#) felől közelíthető meg. A település tömegközlekedési eszközökkel is egyszerűen elérhető, a mindössze 6 km-re lévő Tapolcáról autóbussz csatlakozással 20 perc alatt. A lehetőségeket bővíti a falu határát megközelítő "Balaton Körút" névre keresztelt [kerékpárút](#). A terület a Pannon tenger elvonulása idején, körülbelül 3-4 millió évvel ezelőtt jelentős vulkáni tevékenység színhelye volt. Egy [1083-1095](#) közötti hiteles pannonthalmi korai oklevél Vgmogos néven származtatja a települést. Hegymagas nagy hegyéről, a mai Szent György-hegyről [1274](#)-ben tesznek említést először a feljegyzések. Ebben az időben két Hegymagas létezett egy néven: a mai Kisapáti és a ma is Hegymagasnak nevezett község. Minthogy az egyik Hegymagas a [Pannonthalmi Bencés Főapátság](#) birtoka volt, ezt Apáti névvel különböztették meg a másiktól. A község élete szervesen kapcsolódik össze a hegygel. A település fejlődése a [mezőgazdaság](#) fejlődésével indult meg erőteljesen. Fő profil volt a [szőlőtermesztés](#) és az [állattenyésztés](#).

Ma már Hegymagas település mind jobban bekapcsolódik az [idegenforgalomba](#). A [Balaton](#) közelsége miatt a nyári idegenforgalmi szezonban a kisközség létszáma többszörösére emelkedik. A közös önkormányzati hivatalt működtető [önkormányzat](#) a településüzemeltetési feladatokat, továbbá a törvényekben előírt [államigazgatási](#) feladatokat látja el. A település földrajzi adottságaiból adódóan egyre fontosabb idegenforgalmi szerepet tölt be, melynek egyik fontos része a kulturális programok szervezése. E feladatának az áprilistól októberig tartó, a község

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

hagyományaihoz kapcsolódó kulturális programok szervezésével tesz eleget. Hegymagas és a Szent-György-hegy sokoldalú kikapcsolódási és tanulási lehetőséget nyújt. Ezek a lehetőségek nemcsak Önkormányzatunk tevékenysége által, hanem az itt élő és dolgozó emberek összefogásából is gyarapodnak folyamatosan. A Hegymagason és környékén tevékenykedő civil szervezetek, érdekcsoportok és térségbeli partnereink sok lelkesedéssel és munkával járulnak hozzá Hegymagas kulturális programjaihoz, melyekben megnyilvánul a község hagyományőrző szellemisége.

Testvértelepülésünk Magyarhermány.

Fekvése

Sepsiszentgyörgytől 30 km-re északra, a Hargita aljában, a Barót vize felső folyása mellett fekszik.

Nevének eredete

A falu valószínűleg borvizeiről kapta a nevét és neve az''érmány'' főnévből változott hermánnyá.

Története

1401-ben említik először. 1910-ben 1178 magyar lakosa volt. A trianoni békeszerződésig Udvarhely vármegye Homoródi járásához tartozott. 1992-ben 1047 lakosából 877 magyar, 100 cigány és 70 román volt. A református templom szomszédságában egy ortodox templom áll, melyet a falu magyar gazdáival építtetett fel a két világháború közti román hatalom. Hívei

nincsenek. A második világháború idején a helybeliek ökrökkel lehúzták a tornyait, ezzel fejezve ki véleményüket a trianoni békeszerződésről, valamint a román uralomról.

A református templom kertjében található három emlékmű. Egy az 1848-as forradalom, valamint egy-egy az első, illetve a második világháború helyi áldozatainak szentelve. Napjainkban a falu lakossága mezőgazdasággal foglalkozik, abból próbálják előteremteni a mindennapit.

Hegymagason működő civil szervezetek Hegymagas Községért Közalapítvány, Múlt Jelen Jövő hagyományőrző és Turisztikai Egyesület, Szigligettel közös Polgárőr Egyesület, Hegymagasi Nyugdíjas Klub, Római Katolikus Egyházközség
(<http://www.hegymagasi-nyugdijasklub.eoldal.hu/>)

Hegymagas község közigazgatási területe: 7,89 km²

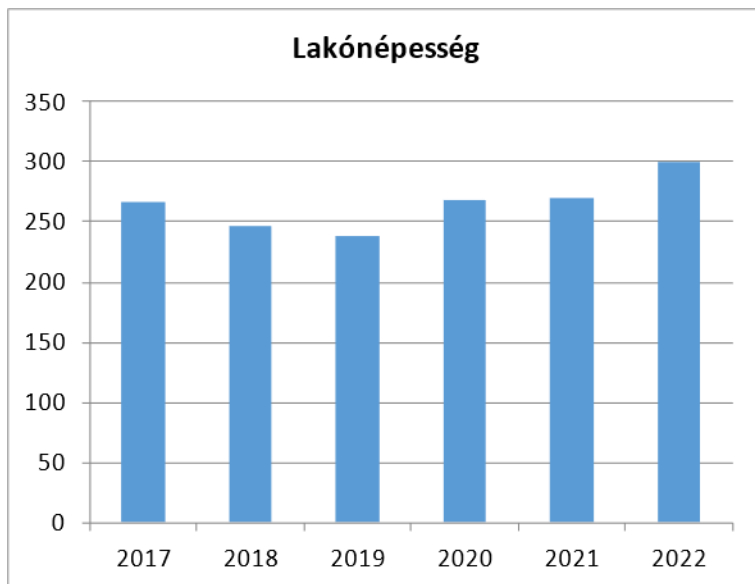
A település belterületi utcái vezetékes vízzel, gázzal, villanyhálózattal, szennyvízcsatorna-hálózattal, telefon és internethálózattal is ellátottak. A község belterületén található utak szilárd burkolattal ellátottak. A rendszeres szilárdhulladék elszállítását az Önkormányzat az NHSZ Tapolca Kft.-vel végezteti.

A település demográfiai vizsgálata:

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2017	267	bázis év
2018	246	92,13%
2019	238	96,75%
2020	268	112,61%
2021	270	100,75%
2022	300	111,11%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

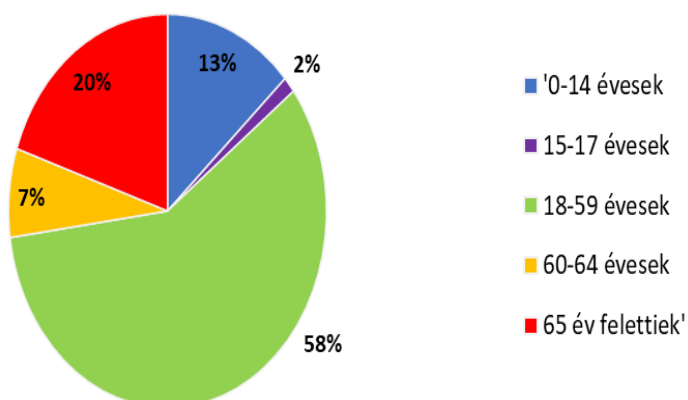

A 2017-2022 évet vizsgálva megállapítható, hogy a lakosságszám ingadozást mutat, 2018-2019 években enyhe csökkenés figyelhető meg, majd újra nő a lakosság száma. 2020-tól újra növekedésnek indult a lakosság száma.

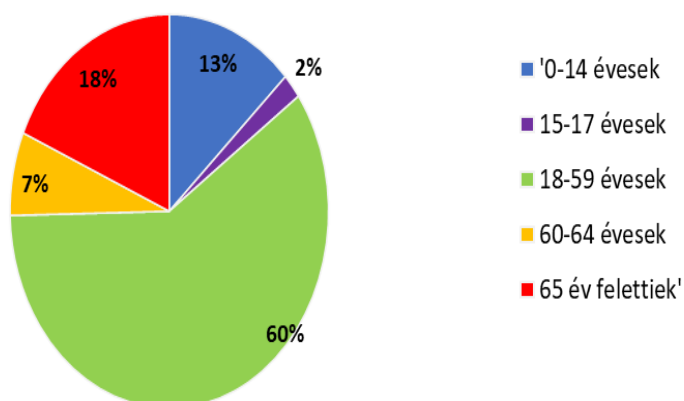
2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2020)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	151	146	297	50,84%	49,16%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			9	3,03%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	20	19	39	6,73%	6,40%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	2	3	5	0,67%	1,01%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	88	87	175	29,63%	29,29%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	11	10	21	3,70%	3,37%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	30	27	57	10,10%	9,09%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

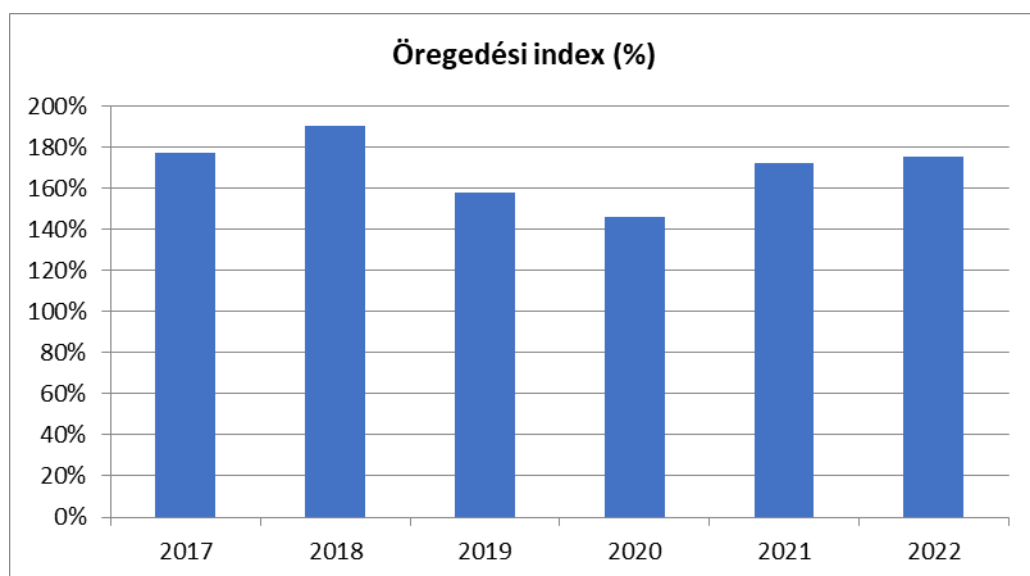

A település korösszetétele is változatos képet mutat. Az állandó népesség nagy része a 18-59 évesekből áll, itt a férfiak és a nők aránya majdnem azonos. Azonban ez a 64 évesnél idősebbek esetében a férfiak száma emelkedett.

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	62	35	177,14%
2018	57	30	190,00%
2019	52	33	157,58%
2020	57	39	146,15%
2021	62	36	172,22%
2022	72	41	175,61%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

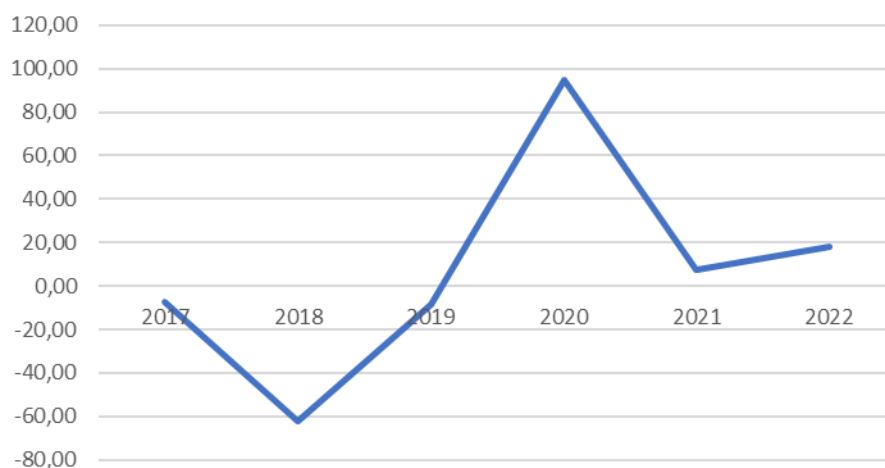
Az öregedési indexet vizsgálva kimutatható, hogy Hegymagas község előregedő település. A 0-14 éves korú lakosok száma a vizsgált időtartományban folyamatosan a 65 év felettiek alatt van. A fenti táblázatból viszont az is kiderül, hogy mindkét korcsoport tagjainak száma folyamatosan növekszik a településen.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2017	-7,42
2018	-62,38
2019	-8,26
2020	94,86
2021	7,43
2022	18,05

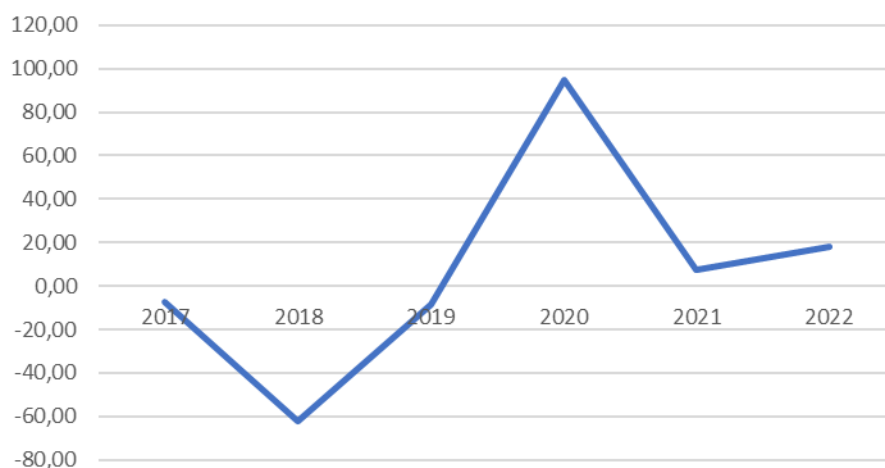
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A vizsgálatok kimutatták, hogy a községben az utóbbi években főleg a bevándorlás a jellemző. Különösen kiugró, a többi évhez viszonyítva a 2020-es esztendő volt, amikor az odavándorlások száma nagy mértékben növekedett.

Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő)

Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő)

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2017	-7,42
2018	-19,49
2019	-28,93
2020	0,00
2021	-3,72
2022	3,61

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Hegymagason a 2017. évtől folyamatosan csökkent az élve születések száma, míg a halálozások száma növekedett, 2022-ben növekedés mutatkozik a születések számában. A természetes szaporodás értékei is azt mutatják, hogy az elhalálozások magas száma lehet az egyik oka a településen tapasztalható lakosságszám ingadozásnak.

Olyan folyamatokat szorgalmazunk, amelyek figyelembe veszik az emberi és az ökológiai vonatkozású összefüggéseket, és a jövő generációk érdekét szolgálják. Ezeknek a szempontoknak az együttes figyelembevétele ugyanis életminőségünk szerves eleme, ezekre alapozzuk elképzeléseinket, melyekben kifejeződik, hogy falunknak, térségünknek van jövője, hogy életminőségünk javítása saját magunk számára is fontos. Ebben a folyamatban a legkisebb lépés is számít az egészséges egyéni fejlődés és a közösségápolás útján. Ezért is részesítjük fiataljainkat és az erre igényt tartó ide látogató csoportokat a fenntarthatóság összefüggéseiről szóló kihelyezett oktatásokban, valamint munkálkodunk folyamatosan azon, hogy vendégeink – fiatalok, családok és idősek egyaránt – egészséges környezetben élvezhessenek minőségi programokat és testi-lelki felüdülést.

Értékeink, küldetésünk

Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték. Az egyenlő bánásmód elveinek betartása az Európai Unió és a hazai társadalom elvárása is. Megléte segíti, hogy mindenki egyenlő méltóságú személyként élhesse az életét, és hogy hatékony jogvédelmet élvezzen, függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékossgal él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.

Az Európai Unió elsődleges jogának 1997. óta része a nemre, a fajra vagy az etnikai hovatartozásra, vallásra vagy meggyőződésre, fogyatékossga, korra vagy szexuális irányultságra alapított mindenfajta megkülönböztetés (diszkrimináció) tilalma. Az esélyegyenlőség elősegítése nem azonos a diszkrimináció-mentes gyakorlattal. A befogadó társadalom alapja a diszkriminációmentességgel párosuló pozitív cselekvés.

Az esélyegyenlőségi intézkedések értelmezésünk szerint olyan tevékenységek, amelyek közvetlen és pozitív hatással vannak a releváns jogszabályokban nevesített célcsoportok életminőségére.

Hegymagas Község Önkormányzata arra törekszik, hogy folyamatosan érvényesítse az esélyegyenlőségi szempontokat a település működését, fejlesztését meghatározó alapvető dokumentumaiban. Az esélyegyenlőség megvalósítását horizontális elvnek tekinti, amely áthatja

valamennyi önkormányzati tevékenységet: a kötelező és önként vállalt feladatok ellátását a helyi szintű közpolitika alakítása során.

Az Önkormányzat az esélyegyenlőségi politikáját munkáltatói szerepkörben, közvetlen szolgáltatásai során és intézményfenntartói szerepkörben érvényesíti. Az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége folyamán mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szerveződések is aktív szerepet játsszanak, elősegítve ezzel a település lakosságának ilyen irányú szemléletváltását is. Ennek eszközei szabályozás, támogatás és a jó gyakorlatok bevezetése, bemutatása.

Az Európai Bizottság javaslatára és a sajátos magyar adottságok és problémák figyelembevételével 6 olyan terület került kijelölésre, melyek hozzájárulhatnak az esélyegyenlőségi célcsoportok hazai helyzetének javulásához.

Ezek a következők:

1. *Családbarát munkahelyi körülmények megteremtése*, erősítése, melyek elsősorban a kisgyermeket nevelő szülőket hivatottak segíteni abban, hogy mind munkájukat, mind családi-háztartási kötelezettségeiket el tudják látni.
2. *Nemek (férfiak és nők) közti esélykülönbségek csökkentése*. A nők teszik ki a népesség felét. A nők munkahelyi hierarchiában elfoglalt helye úgy jellemezhető, hogy minél lejjebb megyünk a foglalkozások rangsorában, annál több nőt találunk az alacsonyabb keresetet jelentő és alacsonyabb presztízsű állások betöltői között, a vertikális szegregáció erősödésére utal a női vezetők rendkívül alacsony aránya.
3. *Az akadálymentesítés előrehaladása*. A fogyatékos népességen belül továbbra is a mozgássérülteké a legnépesebb csoport, a társadalom életének színterein való megjelenésük alapfeltétele az akadálymentesítés. Rajtuk kívül hasznélvezői az akadálymentes környezetnek a kisgyermekes, babakocsival közlekedő szülők, a beteg és idős emberek is. Az esélyegyenlőség szempontjainak vizsgálatánál két tényező kerül előtérbe: az építési beruházások esetében a fizikai akadálymentesítés, a többi fejlesztés esetében a fogyatékkal élő számára biztosított infó-kommunikációs hozzáférés az eszközök, szolgáltatások használatához. Az akadályokkal teli környezet számos célcsoport számára napi szinten jelent komoly problémát tevékenységei végzésében (mozgásukban akadályozottak, idősek, betegek, a kisgyermekkel közlekedők). Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 2.§ 1. pontja szerint: "Akadálymentes: az épített környezet akkor, ha annak kényelmes, biztonságos, önálló használata minden ember számára biztosított, ideértve azokat az egészségkárosodott egyéneket vagy embercsoportokat is, akiknek ehhez speciális eszközökre, illetve műszaki megoldásokra van szükségük. Az akadálymentesítési kötelezettséget nem lehet korlátozni a közzsférára, mert a középület, illetve a közhasználatú épület ilyen értelmezését egyik jogszabály sem teszi lehetővé. Az épületek akadálymentesítési kötelezettsége tehát az Étv 2.§ 9. pontjában meghatározott közhasználatú építmények tekintetében kötelező. Az információs technológiák adta lehetőségek sok esetben kihasználatlanok és azokat a hátrányos, valamint speciális élethelyzetű csoportok nem érik el. Az internetes, multimédiás, informatikai fejlesztéseknél és eszközbeszerzéseknél biztosítani kell a fogyatékkal élő személyek korlátlan hozzáférhetőségét.
1. *Fogyatékkal élők életminőségének és munkapiaci esélyeinek javítása*. Magyarországon az 1990-es évtizedben jelentősen visszaesett a foglalkoztatottság, és ez a fogyatékos emberek munkaerő-piaci helyzetére is hatással volt. Mintegy 600 ezer fogyatékossgal élő ember van ma Magyarországon, akiknek mindössze 9%-a foglalkoztatott. Foglalkoztatásukhoz komplex akadálymentesítés és képzés szükséges. A fogyatékos személyek munkahelyi esélyegyenlőtlenségét a szervezetek három tényezőre vezetik

vissza. Egyrészt a munkahelyeken akadályozottak a mozgásban, kommunikációban stb., másrészt nehéz e speciális foglalkoztatotti csoport számára megfelelő munkaköröket biztosítani, harmadrészt pedig előítéleteket fogalmaznak meg velük szemben a munkahelyeken. Foglalkoztatási esélyegyenlőségük javításának két alapvető eszköze a munkahelyek akadálymentesítése és az egészségi állapotuknak megfelelő munkakörök kialakítása.

2. *Romák életminőségének és munkapiaci esélyeinek javítása* az Alaptörvény és a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény szabályozza, hogy valamely nemzeti, etnikai csoporthoz tartozás (roma származás) vállalása és kinyilvánítása az egyén kizárólagos és elidegeníthetetlen joga, ezért a kisebbségi csoporthoz tartozás miatt nem érheti hátrány a munkavállalót. A diszkrimináció mellett az alacsony képzettségi szint is konzerválja a roma népesség alacsony arányú munkaerő-piaci részvételét és előmenetelét.
3. *Más hátrányos helyzetű csoportok munkapiaci és társadalmi esélyeinek javítása.*

Az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény a települési önkormányzatok számára megteremti annak lehetőségét, hogy helyi esélyegyenlőségi programot fogadjon el. A helyi esélyegyenlőségi program – a továbbiakban: **HEP** –, elemzi a településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének alakulását, és meghatározza az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő célokat, kiemelt figyelmet fordítva a lakhatásra, oktatásra, egészségügyre, foglalkoztatásra, valamint a szociális helyzetre. A **HEP tartalmazza a célok** megvalósításának *forrásigényét* és végrehajtásuk tervezett *ütemezését* is. Az esélyegyenlőségi politika azt kívánja meg, hogy a diszkrimináció tilalmának betartásán túl erőfeszítéseket tegyünk a nők, a mélyszegénységben élők, a romák, a gyermekek, az idősek, valamint a fogyatékkal élők esélyegyenlőségének javítása érdekében. Az esélyegyenlőségi politika tehát nem esik egybe az egyenlő bánásmód biztosításával: mindazon jogi és nem jogi eszközöket jelenti, amelyek azt a célt szolgálják, hogy mindenki egyenlő eséllyel érvényesülhessen az élet legkülönbözőbb területein – *oktatás, egészségügy, munkaerőpiac, szociális biztonság stb.* –, de legalábbis csökkenjenek az érintett célcsoportokat érő hátrányok. Ugyanakkor a következő elvek, mint alapelvek érvényesüljenek:

- a prevenció elve
- a normalizáció elve
- az integráció elve
- az önrendelkezés elve
- a hátrányos megkülönböztetés tilalmának és az előnyben részesítés kötelezettségének elve
- a rehabilitáció elve
- a személyhez fűződő jogok védelmének elve
- egyenlő bánásmód követelményének elve

Az emberek egymáshoz való viszonyulásán, társadalmi kulturáltságán, személyes tisztességén múlik, hogyan bánt a másik emberrel. A demográfiai változások, a foglalkoztatás növelése, a képzettség - és képességbeli hiányosságok orvoslása, a vállalkozások versenyképességének javítása csak a társadalmi szolidaritás megerősítésével, a társadalom megújuló képességének fejlesztésével és erőforrásainak bővítésével érhető el.

Hegymagas Község Önkormányzatának Képviselő-testülete arra törekszik, hogy megteremtse az esélyegyenlőséget a társadalmi élet minden színterén:

- a fizikai és kulturális környezetben,
- a lakhatás és a közlekedési eszközök vonatkozásában,
- a szociális és egészségügyi ellátás,
- az iskoláztatási és munkaalkalmak,

- valamint a kulturális és társadalmi élet,
- a sport és szórakozási lehetőségek területén is.

Vallja, hogy az esélyegyenlőség biztosítása megillet mindenkit (függetlenül nemtől, kortól, bőrszíntől, etnikai, nemzeti hovatartozástól, vallástól, családi állapottól) és tenni kíván ezen csoportok esélyegyenlőségének, egyenlőbánásmódjának biztosításáért.

Törekszik az egyenlő bánásmód elvének érvényesítésére, az esélyegyenlőség elősegítésére. Faji, vallási, nemzetiségi, etnikai, politikai hovatartozásra, fogyatékosságra, szexuális irányultságra, társadalmi származásra, vagyoni helyzetre vonatkozó adatok alapján nem tesz különbséget munkavállalói között.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Hegymagas település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,

a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,

a diszkriminációmentességet,

szegregációmentességet,

a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmazására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gytv.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia (2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)

Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogyatékoságügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

(Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció stb.)

Költségvetési koncepció – az önkormányzat a koncepció tervezése során, az anyagi lehetőségeinek korlátai között, figyelembe veszi az esélyegyenlőség biztosításához szükséges támogatási és programfinanszírozási lehetőségeket, továbbá a fejlesztések tervezése során gondot fordít a közszolgáltatások akadálymentes megközelíthetőségére.

Gazdasági program- a képviselő-testület a gazdasági program készítése során figyelemmel lesz a helyi esélyegyenlőségi tervben megfogalmazásra kerülő intézkedések végrehajtásához szükséges gazdasági környezet kialakítására.

Településfejlesztési koncepció, Településrendezési terv – Hegymagas Község Önkormányzata a településrendezés során olyan szabályozásokat fogalmaz meg, mely az élhető környezet kialakítására és fenntartására vonatkozik.

Településszerkezeti terv - felülvizsgálata vagy módosítása az országos és térségi érdekek, továbbá a szomszédos települések alapvető jogainak figyelembevételével történik, amely a település térbeli kialakítását, elrendezését, a területek felhasználási módját, a település működéséhez szükséges infrastrukturális elemek elrendezését, a fejlesztések irányát és a védendő környezet meghatározását szolgálja

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Hegymagas településen a Tapolca és Környéki Önkormányzati Társulás fenntartásában működő Balaton-felvidéki Szociális és Gyermekjóléti Szolgálat látja el a családsegítést és a gyermekjóléti szolgálat feladatait. A házi segítségnyújtás és a szociális étkeztetést a „Lesencéktől a Balatonig” Szociális és Gyermekjóléti Alapszolgáltató Társulás fenntartásában működő „Együtt Egymásért” Szociális és Gyermekjóléti Szolgálat biztosítja a településen. Védőnői szolgálat 2023. július 1-től a Veszprém Vármegyei Cholnoky Ferenc kórházhoz tartozik, székhelye Szigligeten van, de ez mellett Badacsonytördemic, Hegymagas és Raposka településeken látja el a gyerekeket. A házi orvosi ellátást **Szigliget Község Önkormányzatával** és **Raposka Község Önkormányzatával** közösen biztosítja.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés elkészítéséhez a Központi Statisztikai Hivatal, az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer adatbázisa (www.teir.hu), a Nemzeti Munkaügyi Hivatal, Magyar Államkincstár, a helyi Önkormányzat adatbázisai, valamint a népszámlálási adatok szolgáltak alapul. Természetesen azoknál az adatoknál, amelyekre nyilvántartás nincs és nem is lehet, ott a 2022. évi népszámlálás adataiból indultunk ki.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A mélyszegénység viszonylag új, de napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom. Ezen elsősorban azt a jelenséget értjük, amikor valaki, vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek, és szinte esélyük sincs arra, hogy abból a helyzetből, önerőből kitörjenek. Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (2011. év) megállapítása szerint: „Minden harmadik ember (kb. 3 millióan) ma Magyarországon a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A településen az élet, a lakhatás, a gyermek, az időskorú, a bántalmazott nő veszélyeztetéséből, vagy a fogyatékkal élő személyek ellátatlanságából eredő, azonnali beavatkozást igénylő, esélyegyenlőségi probléma nincs. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy az önhibájukon kívül, vagy akár önhibájuk okán is szerény vagy szegényes körülmények között élőkre, elesettekre, bármi okból hátrányos helyzetben élőkre, az önkormányzat a kötelező, illetve önként vállalt feladatainak ellátása során fokozottan ne figyelne. A településen a szó klasszikus értelmében vett mélyszegénységben-nyomorban élők jelenleg nincsenek. Azonban az időnkénti munkahelyek hiánya, az elhelyezkedési esélyek romlása a szerény körülmények között élő emberek, családok megélhetési körülményeit rontja.

A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség, okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma, a gyermekszegénység, de a jövedelmi viszonyok mutatják meg leginkább.

E terület vonatkozásában a következőkben tekintsük át azokat az alapvető jogszabályi rendelkezéseket, amelyek a foglalkoztatási és szociális, valamint egészségügyi ellátásokhoz történő hozzáférés, a lakhatási körülmények javítását szolgálhatják.

- **1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról (továbbiakban: Szt.)** A törvény meghatározza a pénzbeli, a természetben nyújtott és a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások egyes formáit, a jogosultság feltételeit, annak megállapítását, a szociális ellátás finanszírozásának elveit és intézményrendszerét, a szociális ellátást nyújtó szervezet és a jogosult közötti jogviszony főbb elemeit, továbbá a fenntartónak a szolgáltatóval, illetve intézménnyel kapcsolatos feladat- és jogkörét, valamint a személyes gondoskodást nyújtó szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi tevékenységet végző személy adatainak működési nyilvántartására vonatkozó szabályokat.
- **a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény (a továbbiakban: Cst.)** A törvény meghatározza az állam által nyújtandó családtámogatási ellátások rendszerét, formáit, az ellátások jogosultsági feltételeit, valamint az ellátások megállapításával és folyósításával kapcsolatos legfontosabb hatásköri és eljárási szabályokat.
- **a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (a továbbiakban: Flt.)** A törvény célja a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához való jog gyakorlásának elősegítése, a foglalkoztatási feszültségek feloldása, valamint az álláskereső támogatásának biztosítása
- **a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. tv.** A törvény célja a nemzetiségek sajátos kultúrájának megőrzésének, anyanyelvük ápolásának és fejlesztésének, egyéni és közösségi jogainak széleskörű biztosításának elősegítése, figyelemmel Magyarország Alaptörvényében a magyarországi nemzetiségek ügye iránt kinyilvánított felelősségvállalásra, továbbá a nemzetiségek védelme érdekében.

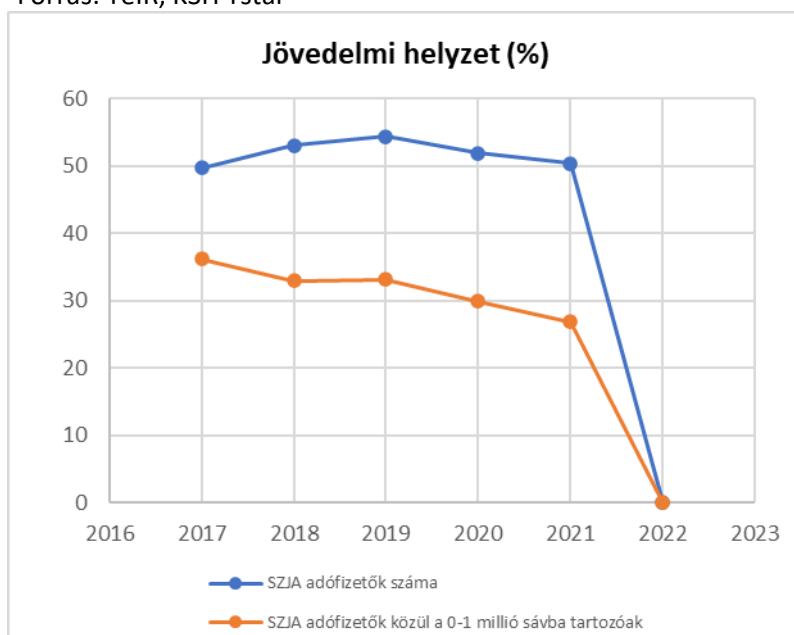
3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

Az alacsony jövedelműek bevételeinek egy része a szociális pénzbeli juttatásokból származik, amely a településen belül, a munkalehetőségektől függően, 4-6 személyt érint. Ezek általában egyedül élők. Családról nem beszélhetünk, mert a településen olyan család nincs, ahol mind két fél munkanélküli lenne. A helyi lakosok s átlagosnak mondható, de összességében elfogadható körülmények között élnek. Az otthonok fenntartása azonban ma már egyre nehezebb, a jövedelemhez mérten aránytalanul magas rezszi, és sokaknál a megemelkedett törlesztő részletek miatt. Az inaktív lakosságra a nagyon alacsony jövedelemmel rendelkezőkre, az alacsony iskolai végzettség a jellemző. A szakmával rendelkezőkre kevésbé jellemző a tartós munkanélküliség. A jövedelem kiegészítés érdekében, aki teheti mellékfoglalkozást vagy alkalmi munkavállalást is végez. A családok döntően saját tulajdonú családi házban élnek. Kevés házban él együtt több generáció. A házak jövedelmi helyzetétől, a tulajdonosok igényétől, igényességétől függően karbantartottak. Aki teheti, a családi házához tartozó kertet műveli saját célra. Már csak hat család rendelkezik szőlőbirtokkal.

2022 óta már nincs közfoglalkoztatás a településen.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az SZJA adófizetők %-ában (TS 060)
2017	49,67	36,18
2018	52,96	32,89
2019	54,32	33,11
2020	51,85	29,87
2021	50,34	26,85
2022	0,00	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A munkanélküliség szempontjából Hegymagas a kedvezőbb helyzetű települések és térségek közé tartozik.

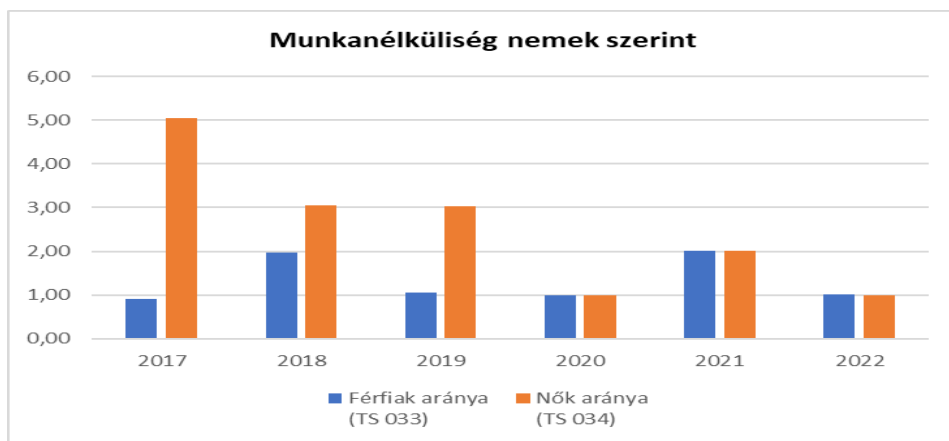
Országosan vizsgálva az aktív korú népesség vonatkozásában az elhelyezkedés, munkahelyszerzés szempontjából a 40-50 éven túliak lényegesen nehezebb helyzetben vannak, elhelyezkedési lehetőségeik egyre korlátozottabbak, mint a fiatalabb korosztálybelieké. Ennek oka elsősorban, hogy a munkáltatók a fiatalokat részesítik előnyben, alacsonyabb bérigényük és egyéb szakmai elvárások miatt. Az öregségi nyugdíjkorhatárhoz közel állóknak szinte reménytelen a munkába állása. Az igazgatási területünkön élők anyagi és szociális helyzete más - főleg nem Balaton parti - településekhez viszonyítva átlagosan nem mondható rossznak. Megállapítható, hogy a téli hónapokban nő, míg a nyári időszakban – a szezonális munkavállalás miatt – megszűnik a munkanélküliek száma.

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.) és a Mőtv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2017	0,91	5,05	2,98%
2018	1,96	3,06	2,51%
2019	1,06	3,03	2,05%
2020	0,99	1,00	1,00%
2021	2,02	2,02	2,02%
2022	1,01	0,99	1,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A számadatok és táblázatok a 2017 és 2022 közötti időszakban a nyilvántartott állás keresők arányát mutatja az állandó népességben a 15-64 évesek körében. Kiugrás a 2017 – 2018-as években tapasztalható. A vizsgált időszakban a munkanélküli nők aránya viszont végig magasabb, mint a férfiak aránya.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott állás keresők száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott állás keresők száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	6	5	4	2	4	2
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
21-25 év (TS 038)	Fő	1,00	0,00	1,00	1,00	0,00	0,00
	%	16,67%	0,00%	25,00%	50,00%	0,00%	0,00%
26-30 év (TS 039)	Fő	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	%	16,67%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
31-35 év (TS 040)	Fő	0,00	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	%	0,00%	20,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
36-40 év (TS 041)	Fő	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
41-45 év (TS 042)	Fő	1,00	0,00	1,00	0,00	0,00	0,00
	%	16,67%	0,00%	25,00%	0,00%	0,00%	0,00%
46-50 év (TS 043)	Fő	0,00	1,00	1,00	1,00	3,00	1,00
	%	0,00%	20,00%	25,00%	50,00%	75,00%	50,00%
51-55 év (TS 044)	Fő	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
56-60 év (TS 045)	Fő	1,00	2,00	1,00	0,00	1,00	1,00
	%	16,67%	40,00%	25,00%	0,00%	25,00%	50,00%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	2,00	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	%	33,33%	20,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

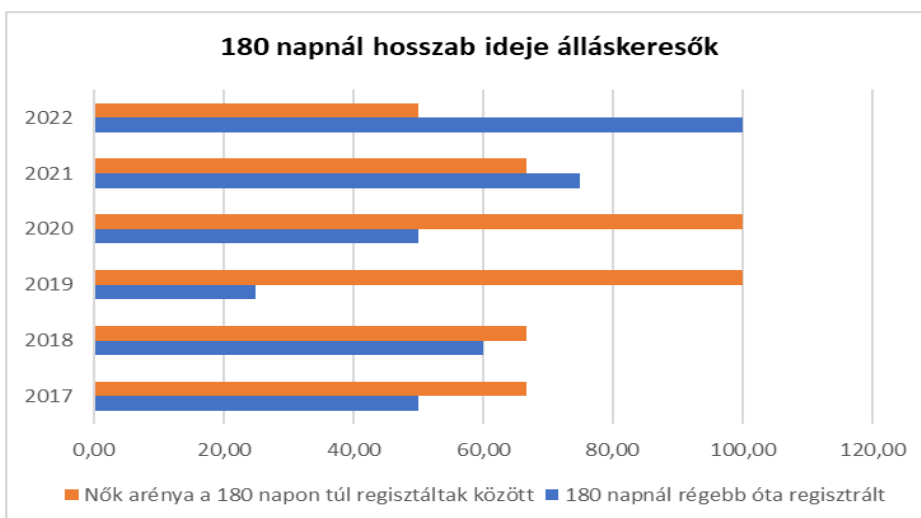

A szám adatok és táblázatok a 2017 és 2022 közötti időszakban a nyilvántartott álláskeresők számaránya először emelkedést, majd csökkenő képet mutat. Mindösszesen egyetlen kiugró esetet látható: 2021-ben, de 2022-re ismét csökkenést mutat.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2017	50,00	66,67
2018	60,00	66,67
2019	25,00	100,00
2020	50,00	100,00
2021	75,00	66,67
2022	100,00	50,00

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

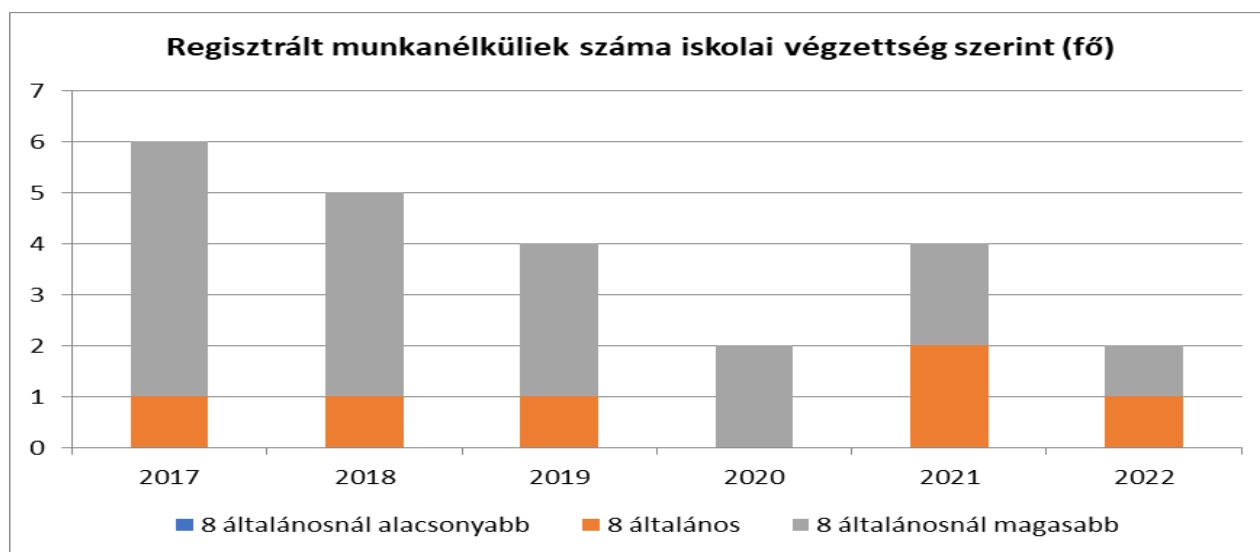

A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya folyamatosan növekszik 2019-től.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	6	0	0,00%	1	16,67%	5	83,33%
2018	5	0	0,00%	1	20,00%	4	80,00%
2019	4	0	0,00%	1	25,00%	3	75,00%
2020	2	0	0,00%	0	0,00%	2	100,00%
2021	4	0	0,00%	2	50,00%	2	50,00%
2022	2	0	0,00%	1	50,00%	1	50,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 2017 és 2022 közötti időintervallumban jelentősen csökkent a településen, aki 8 általánosnál alacsonyabb végzettséggel rendelkezik. 2017 óta a 8 általánosnál magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők száma is folyamatosan csökkent.

c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2017	7	5
2018	3	2
2019	5	2
2020	12	1
2021	1	1
2022	0	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az önkormányzat minden évben foglalkoztatott a településen közfoglalkoztatottakat, számuk évről évre egyre kevesebb, és 2022 óta a településen közfoglalkoztatott nincsen.

- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

A községben a szőlőműveléssel és idegenforgalommal a vendéglátással foglalkozó vállalkozások száma a nagyobb, így feltehetőleg a vendéglátásban dolgozó lakosság aránya is nagyobb lehet. Hegymagas megközelíthetősége jónak mondható. A legközelebbi városok Badacsonytomaj és Tapolca, melyeket gépjárművel hamar, 10-15 perc alatt el lehet érni. A 71-es számú főútvonal a község mellett halad el.

- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

A fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő szolgáltatásokkal kapcsolatban erőteljes hiány van a településen és környékén. Helyi szinten ilyen jellegű programok nincsenek.

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresőik száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresőik száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresőik száma (TS 053)
	Fő	Fő
2017	6	0
2018	5	0
2019	4	0
2020	2	1
2021	4	0
2022	2	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

- f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

A munkaerő-piaci integrációt segítő szervezet, szolgáltatás nincs.

- g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

Hegymagason sem kisebbségi Önkormányzat, sem pedig magát roma származásúnak valló lakos nincs.

- h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Hegymagason a mélyszegénységből, vagy a származásból eredő hátrányos megkülönböztetésről nincs tudomásunk.

- i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

Nincs ilyen lehetőség helyen, de a lakosság körében vannak szakemberek, akiktől segítséget lehet kérni.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

E területen az Szt. 25. §-a és a 47. §-a alapján a szociálisan rászoruló személyek részére a következő pénzbeli és természetbeni ellátási formák adhatóak:

- Pénzbeli ellátások: időskorúak járadéka, foglalkoztatást helyettesítő támogatás, rendszeres szociális segély, ápolási díj, lakásfenntartási támogatás, átmeneti segély, temetési segély.
- Egyes szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások egészben vagy részben természetbeni szociális ellátás formájában is nyújthatók, így lakásfenntartási támogatás, átmeneti segély, temetési segély, rendszeres szociális segély, foglalkoztatást helyettesítő támogatás.
- Természetbeni ellátás továbbá a köztemetés, közgyógyellátás, egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság, adósságkezelési-szolgáltatás.

A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról 1991. évi IV. tv. Munkaerő-piaci szolgáltatások és foglalkoztatást elősegítő támogatások

13/A. §55 (1) Az állami foglalkoztatási szerv és az állami felnőttképzési intézmény a munkahelykeresést, a munkához, valamint megfelelő munkaerőhöz jutást, továbbá a munkahely megtartását szolgáltatások nyújtásával is elősegíti.

(2) A munkaerő-piaci szolgáltatások formái a következők:

- a) munkaerő-piaci és foglalkozási információ nyújtása,
- b) munka-, pálya-, álláskeresési, rehabilitációs, helyi (térégi) foglalkoztatási tanácsadás,
- c) munkaközvetítés.

(3) Az állami foglalkoztatási szerv a (2) bekezdés a)–b) pontjában meghatározott munkaerő-piaci szolgáltatást a (4) bekezdés szerinti jogszabályban meghatározott feltételekkel az alábbiak szerint biztosítja:

- a) pályázati eljárás eredményeként támogatást nyújt, vagy

b) a 41. § (3)–(4) bekezdése szerinti uniós források bevonásával megvalósuló programok esetében a 2011. évi CVIII. törvény rendelkezései alapján, közbeszerzési eljárás keretében vásárol.

Képzések elősegítése

14. § (1) Támogatható az állami foglalkoztatási szerv által felajánlott, vagy elfogadott képzése annak a személynek,

a) aki álláskereső,

b) aki 25. életévét – felsőfokú végzettségű személy esetén a 30. életévét – nem töltötte be, és a tanulói, hallgatói jogviszonya megszűnését követően álláskeresői járadékra és álláskeresői segélyre nem szerzett jogosultságot,

c) aki gyermekgondozási segélyben, gyermeknevelési támogatásban, illetőleg terhességi gyermekágyi segélyben, gyermekgondozási díjban vagy ápolási díjban részesül,

d) aki rehabilitációs ellátásban részesül,

e) akinek munkaviszonya várhatóan egy éven belül megszűnik, és ezt a munkaadó a munkavállalóval és az állami foglalkoztatási szervvel előzetesen írásban közölte, vagy

f) aki közfoglalkoztatásban vesz részt, és a képzésben való részvételt vállalja, továbbá

g) aki munkaviszonyban áll és rendszeres foglalkoztatása képzés nélkül nem biztosítható.

(2) Az (1) bekezdés c) pontjában meghatározott személyek képzése akkor támogatható, ha a képzés időtartama hetente nem haladja meg a harminc órát, és

a) a gyermekgondozási segélyben, gyermekgondozási díjban részesülő személy képzése a gyermek egy éves – gyermekgondozási díj folyósítása esetén másfél éves – korának betöltését követően kezdődik meg, valamint

b) a gyermekgondozási segélyben, gyermeknevelési támogatásban részesülő személy kereső tevékenységet nem folytat.

(4) Képzési támogatásként

a) az (1) bekezdés a)–b) pontjában, valamint e)–g) pontjában meghatározott személy részére a b) pontban foglaltak kivételével

aa) kereset kiegészítés vagy keresetpótló juttatás, valamint

ab) a képzéssel kapcsolatos költségek megtérítése;

b) az (1) bekezdés c)–d) pontjában meghatározott személy, valamint a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosult álláskereső részére az általános iskolai végzettség megszerzéséhez, vagy a szakképzés megkezdéséhez, a külön jogszabályban meghatározott bemeneti kompetenciák megszerzéséhez szükséges képzésben történő részvételhez a képzéssel kapcsolatos költségek megtérítése adható.

14/A. § (1) Az állami foglalkoztatási szerv a – külön jogszabály szerint érvényes munkaerőigénnyel rendelkező – munkaadóval, a munkaadó erre irányuló kérelme esetén megállapodást köt arra vonatkozóan, hogy

a) az állami foglalkoztatási szerv a munkaerőigény kielégítése érdekében képzési támogatást állam által elismert szakképesítést nyújtó képzésben, vagy munkakör betöltéséhez, foglalkozás, tevékenység gyakorlásához szükséges képesítés megszerzésére irányuló képzésben (betanító képzésben), valamint a közúti közlekedés C, D és E járműkategóriájára érvényes vezetői engedély és gépjárművezetői képesítési igazolvány megszerzését biztosító képzésben történő részvételhez,

b) a munkaadó vállalja, hogy az a) pontban meghatározott álláskeresővel vagy a képzés megkezdését megelőzően, vagy a képzés alatt, vagy a képzés által nyújtott szakképesítés megszerzését követően munkaviszonyt létesít.

Foglalkoztatás bővítését szolgáló támogatások

16. § (1) A munkaadó részére külön jogszabályban meghatározott hátrányos helyzetű személy munkaviszony keretében történő foglalkoztatásához a munkabér és járuléka legfeljebb ötven százalékának, megváltozott munkaképességű személy esetében legfeljebb hatvan százalékának megfelelő összegű támogatás nyújtható, ha a munkaadó

a) a foglalkoztatást legalább a támogatás folyósításának időtartama alatt vállalja, és

b) a támogatás iránti kérelem benyújtását megelőző tizenkét hónapban a munkavállaló munkaviszonyát a működési körében felmerülő okból felmondással nem szüntette meg, és

c) kötelezettséget vállal arra, hogy a b) pont szerinti munkaviszony megszüntetésére a támogatás folyósításának időtartama alatt sem kerül sor.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott támogatás legfeljebb egyévi időtartamra, a legalább huszonnégy hónapja álláskeresőként nyilvántartott személy foglalkoztatásához legfeljebb kétévi időtartamra nyújtható.

(3) Ha a munkaadó a szövetkezetekről szóló törvény szerinti szociális szövetkezet, a támogatás mértéke a munkabér és járuléka legfeljebb 70 százalékáig terjedhet feltéve, hogy a munkaadó vállalja a hátrányos helyzetű személy tovább foglalkoztatását legalább a támogatás folyósítási időtartama 50 százalékának megfelelő időtartamra.

(4) A (3) bekezdésben meghatározott támogatás esetén a támogatás és a tovább foglalkoztatás együttes időtartama legfeljebb egy év, a legalább huszonnégy hónapja álláskeresőként nyilvántartott személy foglalkoztatása esetén legfeljebb két év lehet.

24. § Az álláskereső részére – az e törvényben meghatározott feltételek szerint – álláskeresői ellátásként álláskeresői járadék, nyugdíj előtti álláskeresői segély, valamint költségterítés jár.

Álláskeresői járadék

25. § (1) Álláskeresői járadék illeti meg azt, aki

a) álláskereső,

b) az álláskeresővé válását megelőző három éven belül legalább 360 nap – a 27. § (1) bekezdésében meghatározott – jogosultsági idővel rendelkezik,

d) munkát akar vállalni, de önálló álláskeresőse nem vezetett eredményre, és számára az állami foglalkoztatási szerv sem tud megfelelő munkahelyet felajánlani.

(2) Az (1) bekezdés d) pontjában előírt feltételek alkalmazásában a munkahely akkor megfelelő, ha

b) egészségi állapota szerint az álláskereső a munka elvégzésére alkalmas,

c) a várható kereset az álláskeresői járadék összegét, illetőleg – amennyiben az álláskeresői járadék összege a kötelező legkisebb munkabérnél alacsonyabb – a kötelező legkisebb munkabér összegét eléri,

d) a munkahely és a lakóhely közötti naponta – tömegközlekedési eszközzel – történő oda- és visszautazás ideje a három órát, illetve tíz éven aluli gyermeket nevelő nő és tíz éven aluli gyermeket egyedül nevelő férfi álláskereső esetében a két órát nem haladja meg,

e) az álláskereső foglalkoztatása munkaviszonyban történik.

(3) A megváltozott munkaképességű álláskereső esetében az (1) bekezdés d) pontjában előírt feltétel alkalmazásában a munkahely akkor megfelelő, ha megfelel a (2) bekezdés a)–c) és e) pontjában foglalt feltételeknek, és a munkahely és a lakóhely közötti naponta – a megváltozott munkaképességű álláskereső által igénybe vehető közlekedési eszközzel – történő oda- és visszautazás ideje a két órát nem haladja meg.

(4) Az (1) bekezdés b) pontjában meghatározott jogosultsági idő időtartamába nem számítható be a fizetés nélküli szabadság harminc napot meghaladó időtartama, kivéve, ha annak igénybevétele

a) háromévesnél – ha a munkavállaló a gyermek gondozása céljából gyermekgondozási segélyben részesül, tizennégy évesnél – fiatalabb gyermek gondozása, vagy tizenkét évesnél fiatalabb beteg gyermek otthoni ápolása [a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 128. § és 130. §], valamint

b) közeli hozzátartozó ápolása [Mt. 131. § (1) és (2) bekezdése], továbbá

d) önkéntes tartalékos katonai tényleges szolgálatteljesítés miatt kerül sor.

(5) Az álláskereső részére a (2) bekezdésben foglalt feltételeknek megfelelő, rövid időtartamú munkalehetőség felajánlható.

(6) Az álláskeresői járadék folyósításának időtartama alatt folytatott alkalmi foglalkoztatásnak minősülő munkaviszony időtartama az álláskeresői járadék folyósítási idejének kimerítését vagy

megszüntetését követően megállapított álláskeresői járadék esetében nem vehető figyelembe jogosultsági időként.

Álláskeresői járadék mértéke

26. § (1) Az álláskeresői járadék összegét a kérelem benyújtását megelőző, vagy – ha az álláskeresőként való nyilvántartásba vételre későbbi időpontban kerül sor – az álláskeresőnek az álláskeresővé válását megelőző négy naptári negyedévben az ezen időszakkal érintett jogviszonyokban elért, a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Tbj.) 19. §-ának (3) bekezdésében meghatározott munkaerő-piaci járulékalapja (a továbbiakban: járulékalap) havi átlagos összegének alapulvételével kell kiszámítani. A havi átlagos összeg kiszámítása során ezen időszak alatt elért járulékalap összegét osztani kell azoknak a hónapoknak a számával, amelyekben az álláskeresőnek volt járulékalapot képező jövedelme. Ha az álláskereső adott hónapban nem az egész hónapra vonatkozóan rendelkezik járulékalappal, akkor a hónapot a havi átlagos összeg kiszámítása során töredékhónapként kell figyelembe venni.

(2) Ha az álláskereső az álláskeresővé válását megelőző négy naptári negyedévben több munkaadóval állt munkaviszonyban, vagy több vállalkozói tevékenységet is folytatott, vagy munkaviszonyban állt és vállalkozói tevékenységet is folytatott, az álláskeresői járadék összegét valamennyi munkaadónál, illetőleg vállalkozói tevékenysége során elért járulékalap alapulvételével kell az (1) bekezdés szerint kiszámítani.

(3) Megelőző négy naptári negyedévi járulékalap hiányában a járadék számításának alapja a négy naptári negyedévnél rövidebb időszakban elért járulékalap havi átlagos összege. Ha a megelőző négy naptári negyedévben egyáltalán nincs az álláskeresőnek járulékalapja, akkor az álláskeresői járadék megállapításának alapja a jogosultság kezdő napján hatályos kötelező legkisebb munkabér 130 százaléka.

(4) Az egy napra járó álláskeresői járadék számításának alapja az (1) és (3) bekezdésben meghatározott összeg harmincad része.

(5) Az álláskeresői járadék napi összege a (4) bekezdés alapján meghatározott járadékalap 60 százaléka, legfeljebb a jogosultság kezdő napján hatályos kötelező legkisebb munkabér napi összegének megfelelő összeg.

(7) A szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról és annak végrehajtásáról szóló rendeletek hatálya alá tartozó személyek esetében az Európai Gazdasági Térség másik tagállamában szerzett bért, szakmai jövedelmet vagy átlagkeresetet az (1) bekezdésben meghatározott járulékalapként kell figyelembe venni.

(8) A 27. § (12) bekezdésében meghatározott ideiglenes ellátás összege a kérelem benyújtásának időpontjában hatályos kötelező legkisebb munkabér 60 százaléka.

Nyugdíj előtti álláskeresői segély

30. § (1) Az álláskereső kérelmére nyugdíj előtti álláskeresői segélyt (a továbbiakban: álláskeresői segély) kell megállapítani, ha

a) rendelkezik a 25. § (1) bekezdésének c)–d) pontjában, meghatározott feltételekkel, és

b) a kérelem benyújtásának időpontjában a rá irányadó öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséhez legfeljebb öt év hiányzik, és legalább 45 napon át álláskeresői járadékban részesült és az álláskeresői járadék folyósítási időtartamát kimerítette, vagy a folyósítási időtartam kimerítését megelőzően az álláskeresői járadék folyósítását az állami foglalkoztatási szerv – kereső tevékenység miatt – megszüntette és az álláskereső álláskeresői járadékra ismételten nem szerzett jogosultságot,

c) az álláskeresői járadék folyósításának kimerítését, vagy a b) pontban meghatározott megszüntetését követően három éven belül betöltötte a b) pontban meghatározott életkort, és

d) rendelkezik az öregségi nyugdíjhoz szükséges szolgálati idővel, és,

e) korhatár előtti ellátásban, szolgálati járandóságban, balett-művészeti életjáradékban és átmeneti bányászjáradékban nem részesül.

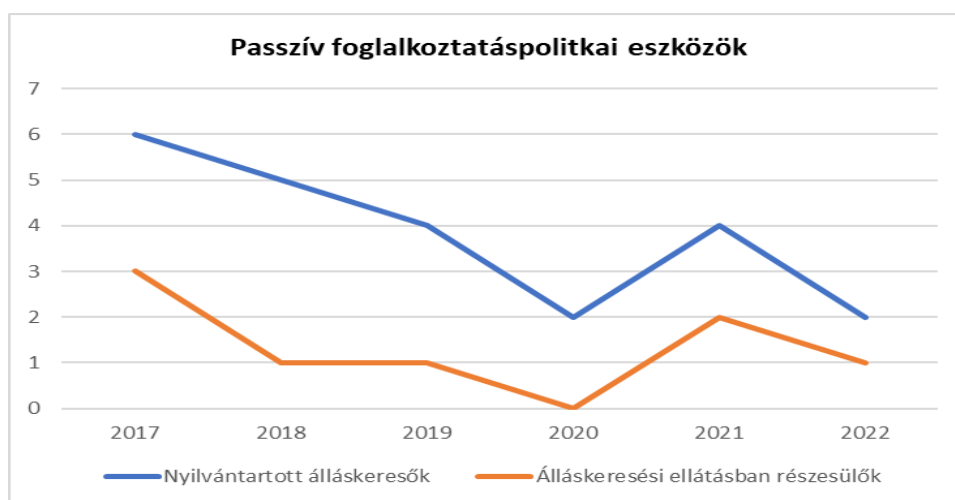
- (2) Az álláskeresői segély összegét a kérelem benyújtásának időpontjában hatályos kötelező legkisebb munkabér összege 40 százalékának alapulvételével kell megállapítani. Ha a 26. § (1) bekezdésében meghatározott járadékalap az előbbi összegnél alacsonyabb volt, az álláskeresői segély összegét a járadékalap alapulvételével kell megállapítani. Az egy napra járó álláskeresői segély összege az előzőekben foglaltak szerint meghatározott segélyalap harmincad része.
- (3) Az álláskeresői segély az álláskereső öregségi nyugdíj, megváltozott munkaképességű személyek ellátása jogosultságának megszerzéséig terjedő időtartamra folyósíthat.

Költségtérítés

32. § Az álláskereső részére járó álláskeresői járadék, álláskeresői segély megállapításával, valamint a munkahelykereséssel kapcsolatos (ideértve a lakóhelyétől az állami foglalkoztatási szervhez történő oda- és visszautazást, valamint az állami foglalkoztatási szerv által kezdeményezett foglalkozás-egészségügyi szakvélemény beszerzéséhez szükséges utazást is), a tömegközlekedési eszköz igénybevételével felmerült indokolt helyközi utazási költséget meg kell téríteni. Jogszabály az álláskereső részére az e §-ban felsorolt okokból felmerült, indokolt helyi utazási költségek megtérítéséről is rendelkezhet.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresői ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	6	3,53%	3	50,00%
2018	5	3,14%	1	20,00%
2019	4	2,61%	1	25,00%
2020	2	1,16%	0	0,00%
2021	4	2,33%	2	50,00%
2022	2	1,07%	1	50,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

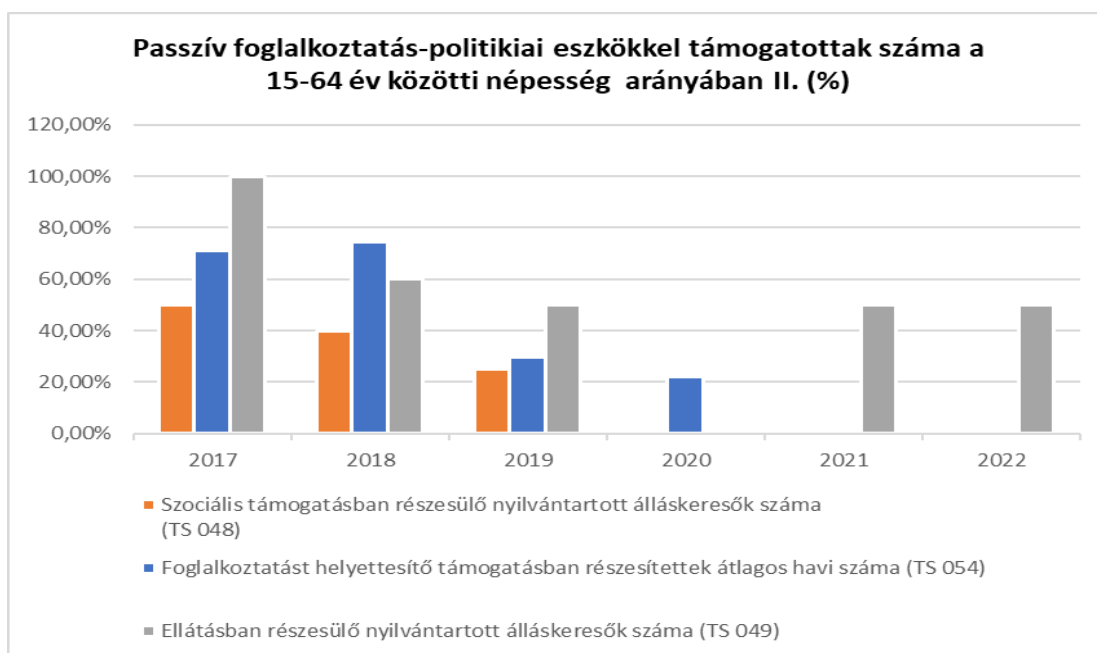

A vizsgált évek azt mutatják, hogy a nyilvántartott álláskeresők száma 2017-hez képest minden évben csökkent, volt 2 év amikor növekedett, de jórészt 1 % körül mozog a 15-64 év közötti

népességi %-ában. Az álláskeresési ellátásban részesülők száma is az évek folyamán csökkent, ez annak lehet az oka, hogy az nyilvántartott álláskeresők száma is lecsökkent.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.						
Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	3	50,00%	4	71,17%	6	100,00%
2018	2	40,00%	4	74,40%	3	60,00%
2019	1	25,00%	1	29,75%	2	50,00%
2020	0	0,00%	0	22,00%	0	0,00%
2021	0	0,00%	0	0,00%	2	50,00%
2022	0	0,00%	0	0,00%	1	50,00%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A szociális támogatásban részesülő álláskeresők száma és a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők átlagos havi száma 2021-től teljesen lecsökkent. Az ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma 2021-2022-ben minimálisan emelkedett, de elenyésző.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2017	1
2018	1
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0

Forrás: TeIR, KSH

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakás-állomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TS 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2017	132	0	0,00	47,73	29,55	93,18
2018	132	0	0,00	47,73	29,55	96,21
2019	133	1	7,52	47,37	29,32	94,74
2020	135	2	14,81	46,67	29,63	99,26
2021	135	1	7,41	46,67	31,11	99,26
2022	135	0	0,00	30,37	0,00	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

a) bérlakás-állomány

3.4.2. számú táblázat - Bérlet és szociális lakás állomány							
Év	Lakás-állomány (db) (TS 073)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlet állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakás-állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)
	db	db	db	db	db	db	db
2017	132	n.a.	1	0	0	0	n.a.
2018	132	n.a.	1	0	0	0	n.a.
2019	133	n.a.	1	0	0	0	n.a.
2020	135	n.a.	1	0	0	0	n.a.
2021	135	n.a.	1	0	0	0	n.a.
2022	135	n.a.	1	0	0	0	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Hegymagason önkormányzati tulajdonban egy bérlet van.

b) szociális lakhatás

A községben önkormányzati tulajdonban szociális lakás nincsen.

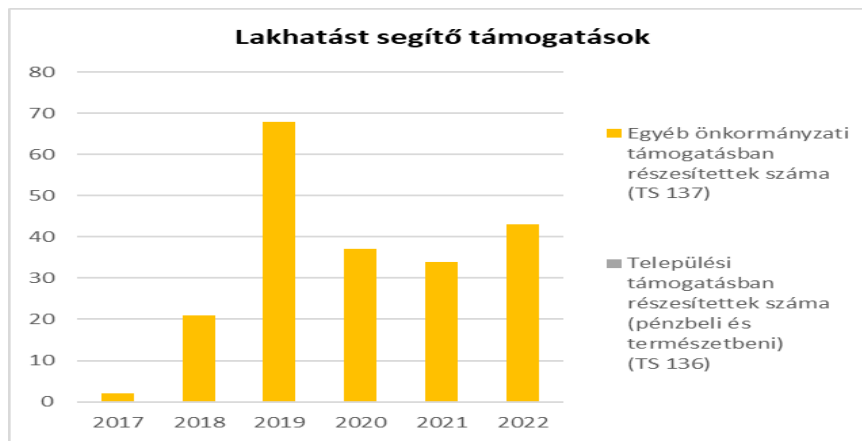
c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

A településen, olyan lakott épület, mely elégtelen körülményekkel rendelkezik, nincs tudomásunk. Erre vonatkozó adat a hivatalnál nem áll rendelkezésre.

e) lakhatást segítő támogatások

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2017	n.a.	2
2018	n.a.	21
2019	n.a.	68
2020	n.a.	37
2021	n.a.	34
2022	n.a.	43

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma 2019-ben kiugróan magas volt, ezt követően csökkenés mutatkozott a támogatások iránt, de 2022-ben ismét növekedésnek indult.

f) eladósodottság

Hegymagason az eladósodottságra vonatkozóan konkrét adatokkal nem rendelkezünk.

- g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása*

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

- a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);*

Szegregációval veszélyeztetett területek Hegymagas község területén nem találhatóak.

- b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;*

Nem releváns.

- c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.*

A lakosság területi átrendeződésének folyamatait nem tapasztaltuk.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

- a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés*

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziiorvosi szolgáltatások száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziiorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgáltatások száma (TS 108)	Gyógyszer-tárak és fiók-gyógyszertárak száma (TS 110)	Közfogyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2017	0	0	0	0	9	2,00
2018	0	0	0	0	10	2,00
2019	0	0	0	0	8	1,58
2020	0	0	0	0	6	1,00
2021	0	0	0	0	4	1,22
2022	0	0	0	0	4	2,00

Forrás: TeIR, KSH

Tstar

Hegymagas községben a **Szigligeti Háziiorvosi Szolgálat** (Szigliget, Kossuth u. 23.) látja el a háziiorvosi és gyermekorvosi feladatokat dr. Karasszon Diána.

Munkanapokon 16 órától másnap reggel 8 óráig, hétvégén és ünnepnapokon Tapolcán, a kórház területén **központi ügyelet** működik, ahol sürgős eseteket látják el.

A védőnői szolgálat 2023. július 1. óta a Veszprém Vármegyei Cholnoky Ferenc Kórházhoz került át, székhelye Szigligeten a Rendelőben található.

Bagdán Viktória védőnő hétfőn 8.00-12.00-ig érhető el a Hegymagasi Rendelőben.

Szigliget-Hegymagas fogászati ellátását dr. Bernáth Tibor látja el. Címe: Wesselényi utca 5.

Hétfélig fogászati ügyelet: Veszprém, Jutasi ltp., Halle u. 5.

Gyógyszertár a településen nincsen, legközelebb Szigligeten működik fiókgyógyszertár.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Szűrővizsgálatokra Tapolcán, Veszprémbe vagy Zalaegerszegen van lehetőség.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Tapolcán, Veszprémbe és Zalaegerszegen van lehetőség.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Hegymagas településen közétkeztetés nincsen.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Elsősorban a szabadban végezhető sportoláshoz, a sportprogramokhoz való hozzáférés a helyi lehetőségek tekintetében település minden lakója számára biztosított. Az önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód

követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor. A sportolási lehetőségekhez díjmentesen férhetnek hozzá az érdeklődők a helyi sportparkban.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A családsegítést és a támogató szolgáltatást a Balaton-felvidéki Szociális és Gyermekjóléti Szolgálat biztosítja, fogadóórát szerdánként 13.00 – 14.00 óra között a hivatal épületében tartanak. A házi segítségnyújtást és a szociális étkezést az „Együtt Egymásért” – Szociális és Gyermekjóléti Szolgálat biztosítja.

g) drogprevenciós szolgáltatások;

A településen drogprevenciós szolgáltatás nem működik.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

A szolgáltatások nyújtásakor történt hátrányos megkülönböztetésről nincs tudomásunk.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

Az Önkormányzat által biztosított szociális juttatásokhoz elősorban az alacsony jövedelemmel rendelkező családok juthatnak hozzá.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2017	n.a.
2018	n.a.
2019	n.a.
2020	n.a.
2021	n.a.
2022	n.a.

Forrás: Önkormányzati adat

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

A községben rendszeresen a kulturális programok, egyesület, klub, alapítvány működik, amelyek nyitottak, aktívan részt vesznek a település életében. Az Önkormányzat gondot fordít arra, hogy az állampolgárokat, a településen élő „szellemi tőkét” bevonja a község társadalmi életébe. A helyi kötelező közzolgáltatási feladatok megszervezése, a humán szolgáltatások, a szociális és gyermekjóléti ellátások, a település üzemeltetési feladatai, a közterületek tisztántartása biztosított. A közzolgáltatások esetében folyamatos cél az ellátás minőségének további javítása, a szolgáltatási biztonság megeremtése, illetve fenntartása, az érintett szolgáltatások megfizethetősége, egyben a közzolgáltatások fenntartása. A hírekről az Önkormányzat által üzemeltetett honlapról tájékozódhatnak az itt lakók.

a) közösségi élet színterei, fórumai;

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2020)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
0	nem	928	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A községben jelenleg is működik a Községi Könyvtár (Hegymagas, Széchenyi utca 17.) továbbá Hegymagas Kultúrház (Hegymagas, Szigligeti út 16.) ahol az internet hozzáférést biztosítjuk a lakosság részére.

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

A településen etnikai hovatartozásból eredő konfliktusokról nincs tudomásunk.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

Településünkön a helyi közösség szolidaritását az önkéntes munkában való részvétel jellemzi leginkább.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

Hegymagas településen nem élnek nemzetiségiek, vagy nincs az önkormányzatnak erről tudomása.

e) helyi lakossági önszerveződések.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Hegymagas községben Roma Nemzetiségi Önkormányzat nem működik.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Települési támogatások felülvizsgálata	Az önkormányzata szociális célú ellátásait szabályozó helyi rendeletben lévő támogatások felülvizsgálata

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

Magyar Országgyűlés 1991. évi LXIV. törvényében kihirdette a Gyermekek Jogairól szóló ENSZ Egyezményt, majd elfogadta a 47/2007. (V. 31.) sz. határozatával a „Legyen Jobb a Gyermekeknek 2007-2032” Nemzeti Stratégiát. A dokumentum fő célja volt, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. Ez minden gyermekre kiterjed, de azokra a gyermekekre kell hangsúlyt helyezni, akiknek érdekei a legjobban sérülnek.

A gyermekeket érintő jogszabályok általános ismertetése:

Gyvt. gyermeki jogokat szabályozó 6. §-a szerint minden gyermeknek joga van a testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, jólétét biztosító saját családi környezetében történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a társadalomba való beilleszkedéséhez, önálló életvitelének megteremtéséhez. Joga van arra, hogy a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, az egészségére káros szerek elleni védelemben részesüljön. A Gyvt. 17 § (3) bekezdése alapján a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében történő együttműködési és kölcsönös tájékoztatási kötelezettség is kiemelten fontos.

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. A szolgáltatás elvi alapjai, működésére vonatkozó szabályozók jogszabályi kereteit a Gyvt., valamint a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet adják. A gyermekjóléti szolgáltatást az adott fenntartó (önkormányzat, kistérségi társulás, egyház, civil szervezet stb.) gyermekjóléti szolgálat által biztosítja. A gyermekjóléti szolgálat tevékenységének jelentős része eléri az adott település valamennyi gyermekét, szolgáltató és megelőző funkcióval bír. Tevékenységét összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. A gyermekjóléti szolgálat az általa ellátott településrészen, településen figyelemmel kíséri valamennyi, 0-18 éves gyermek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét.

Pénzbeli és természetbeni ellátások:

- a) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
- b) a gyermekétkeztetés,
- c) a gyermektartásdíj megelőlegezése,
- d) az otthonteremtési támogatás,

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- a) a gyermekjóléti szolgáltatás,
- b) a gyermekek napközbeni ellátása,
- c) a gyermekek átmeneti gondozása,
- d) a gyermekek esélynövelő szolgáltatásai.

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások:

- a) a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása
- b) a védelembe vétel,
- c) a családba fogadás,
- d) az ideiglenes hatályú elhelyezés,
- e) a nevelésbe vétel,
- f) a nevelési felügyelet elrendelése,

- g) az utógondozás elrendelése,
- h) az utógondozói ellátás elrendelése,
- i) a megelőző pártfogás elrendelése.

Az ellátások és intézkedések nyújtása és megtétele, azok ellenőrzése, valamint biztosítása során adatok kezelésére az alábbi szervek és személyek jogosultak:

- a) a gyermekek védelmét biztosító hatósági feladat- és hatásköröket gyakorló szervek és személyek
- b) a fővárosi főjegyző,
- c) a gyermekjóléti alapellátást és gyermekvédelmi szakellátást nyújtó szolgáltatás, intézmény fenntartója, vezetője,
- d) a helyettes szülő, nevelőszülő,
- e) a gyermekjogi képviselő, illetve amennyiben a gyermek panaszának orvoslása érdekében feltétlenül szükséges a betegjogi képviselő, illetve az ellátott jogi képviselő,
- f) az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
- g) a gyermekvédelmi szakértői bizottság.
- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete.

Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

A **védelembe vétel** a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermekvédelembe vétele a gyermekjóléti szolgáltatás feladata. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, az illetékes hatóság a gyermeket védelembe veszi. A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzübeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

Hegymagas településen a demográfiai adatokból kiolvasható, hogy évente csak néhány gyermek születik.

4.1. számú táblázat - Gyermekekori népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	151	146	297	50,84%	49,16%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			9	3,03%	

0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	20	19	39	6,73%	6,40%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	2	3	5	0,67%	1,01%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2017	0	0
2018	0	0
2019	0	0
2020	0	0
2021	0	0
2022	0	0

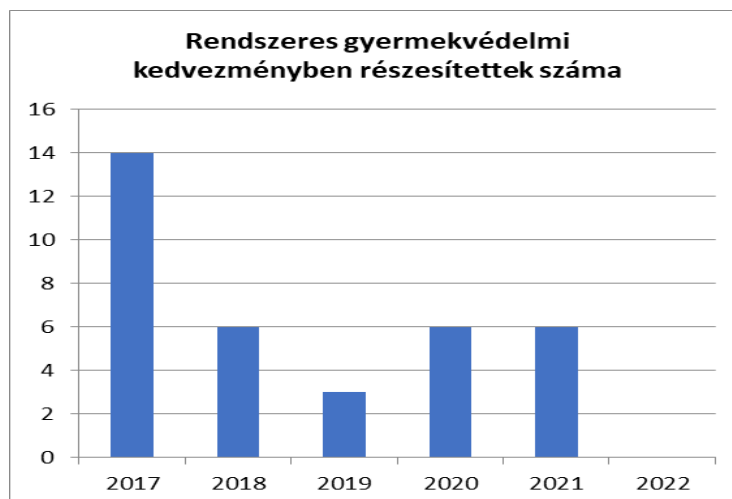
Forrás: TeIR, KSH Tstar

A településen a védelembe vett, és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma alacsony, a vizsgált időszakban nem volt ilyen eset, ahol intézkedni kellett volna. A helyi gyermekvédelemben dolgozó szakemberek tapasztalatai szerint a fennálló veszélyeztetettség okai között kimagaslóan szociális a meghatározó.

- b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők, valamint

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2017	14
2018	6
2019	3
2020	6
2021	6
2022	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzügyi, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják. A gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat.

A gyermekek védelméről és a gyámsági igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 15. § (1) bekezdése szerinti pénzügyi és természetbeni ellátások:

- a) rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
- b)* a gyermekétkeztetés,
- c) a gyermektartásdíj megelőlegezése,
- d) az otthonteremtési támogatás,

A települési önkormányzat jegyzője, törvény szerinti jogosultság esetén, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot állapít meg egy év időtartamra, az arra rászoruló gyermekek részére.

A képviselő-testület a rendeletében megállapított nagyságú rendkívüli gyermekvédelmi támogatást állapíthat meg. A gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a gyermekétkeztetés normatív kedvezményére, az eseti támogatásra, valamint egyéb kedvezményekre.

- c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

Az önkormányzat – saját hatáskörében – olyan helyi juttatások megállapítására is jogosult, melyet törvény nem ír kötelező feladatként elő számára. Hegymagas Község Önkormányzata az 1997. évi XXXI. törvény felhatalmazása alapján külön támogatást nem állapított meg a gyermekes családoknak. Amennyiben erre igény mutatkozna, az önkormányzat kész arra, hogy lehetőségeit mérlegelve támogatási formát állapítson meg.

4.1.3. számú táblázat - Árvaeállítás			
Év	Árvaeállításban részesülő	Árvaeállításban részesülő	Árvaeállításban

	férfiak száma (fő) (TS 065)	nők száma (fő) (TS 066)	részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2017	0	5	5
2018	0	5	5
2019	0	5	5
2020	0	4	4
2021	0	4	4
2022	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

A településen nincsen iskolai intézmény ezért a kérdés nem releváns.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

A magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek nincsenek a településen.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekekről nincs tudomásunk.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A községben nincs telepszerű lakókörnyezet.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2017	1	8	8,00
2018	1	6	6,00
2019	1	7	7,00
2020	1	11	11,00
2021	1	8	8,00
2022	1	11	11,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

2023. július 1. óta a Veszprém Vármegyei Cholnoky Ferenc Kórházhoz tartozik a védőnői szolgálat és ennek keretein belül, a Hegymagason, Szigligeten, Badacsonytördemicen és Raposkán 1 fő védőnő látja el a feladatokat. Hétfőn 8.00 - 12.00-ig érhető el a Hegymagasi Rendelőben. A védőnő székhelye Szigligeten található. Az egy védőnőre jutó gyermekek száma 2018-ig

csökkent, azóta emelkedésnek indult. A gyermekvállalási kedv erősödése a statisztikai adatok alapján némi erősödést mutat.

- b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2017	0	0	0	n.a.	n.a.
2018	0	0	0	n.a.	n.a.
2019	0	0	0	n.a.	n.a.
2020	0	0	0	n.a.	n.a.
2021	0	0	0	n.a.	n.a.
2022	0	0	0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Hegymagas községben nincsen külön gyermekorvos, a Szigligeti körzeti házi orvos látja el egyaránt a felnőtt és gyermek lakosokat. A házi orvos által ellátott felnőtt és gyermek betegekről nincsenek adataink.

- b) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A településen ilyen intézmény nem működik, egyéb egészségügyi – szociális – oktatási ellátást legközelebb Tapolcán tudnak a szülők igénybe venni.

- d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

Hegymagason bölcsőde nem működik.

- e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma

	db	Fő
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyerekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TelR, KSH Tstar

Az Önkormányzat a következő gyermekjóléti típusú alapellátásokat biztosítja a településen lakóhellyel rendelkező gyermekek részére:

- gyermekjóléti szolgáltatás,
- gyermekek napközbeni ellátása

f) gyermekvédelem;

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997.évi XXXI. törvény alapján a gyermeknek joga van

- a testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, egészséges felnevelkedését és jólétét biztosító saját családi környezetében történő nevelkedéshez.
- segítséget kapjon a saját családjában történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához, a társadalomba való beilleszkedéséhez, valamint önálló életvitelének megteremtéséhez.
- a fogyatékos vagy tartósan betegség esetén a fejlődését és személyisége kibontakozását segítő különleges ellátáshoz,
- a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, valamint az egészségére káros szerek ellen védelemben részesüljön,

- emberi méltósága tiszteletben tartásához, a bántalmazással - fizikai, szexuális vagy lelki erőszakkal -, az elhanyagolással és az információs ártalommal szembeni védelemhez. A gyermek nem vethető alá kínzásnak, testi fenyegetésnek és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó büntetésnek, illetve bánásmódnak

Az átmeneti vagy tartós nevelésbe vett gyermek joga van

- származása, vér szerinti családja megismeréséhez és - a vér szerinti család beleegyezése mellett - a kapcsolattartáshoz.
- mindkét szülőjével kapcsolatot tartson abban az esetben is, ha a szülők különböző államokban élnek.

A gyermek szüleitől vagy más hozzátartozóitól csak saját érdekében, törvényben meghatározott esetekben és módon választható el. A gyermeket kizárólag anyagi okból fennálló veszélyeztetettség miatt nem szabad családjától elválasztani. A gyermeknek joga van - örökbefogadó családban vagy más, családot pótló ellátás formájában - a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodást helyettesítő védelemhez. Ha egy kiskorú gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődése veszélybe kerül, az önkormányzat jegyzője védelembe veszi a gyermeket.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

A krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások biztosítása nem kötelező önkormányzati feladat, azt az állam biztosítja a gyermekek részére. A településen anyaothton, családok átmeneti otthona nem működik. E szolgáltatás a Veszprémben Ajkán és Várpalotán működő intézményben vehető igénybe. Maximum 12 hónapra (indokolt esetben hosszabbítható) biztosítanak szállást. Felnőtteknek önellátással, gyermekek részére teljes ellátással, napi ötszöri étkezés biztosít

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

A településen a sport és a szünidős programokat alkalmanként a gyermekjóléti és családsegítő szolgálat szervezi. Nincs rendszeres sportolási lehetőség.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei);

A Gyvt. 41. § (1) értelmében a gyermekek napközbeni ellátásaként a családban élő gyermekek életkorának megfelelő étkeztetését kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, nevelői, gondozói munkavégzésük, munkaerő piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni. A törvény 146. § (1) bekezdés értelmében a gyermekek napközbeni ellátása keretében biztosított gyermekétkeztetés szabályait kell alkalmazni a bölcsődében, hetes bölcsődében, a családi napköziben, a családi gyermekfelügyelet során, az óvodában, a nyári napközis otthonban, az általános és középiskolai diákotthonban, kollégiumban, illetve az itt szervezett externátusi ellátásban, az általános iskolai menzai ellátás, továbbá – ha külön jogszabály másképpen nem rendelkezik – középiskolai iskolai menzai ellátás keretében, a fogyatékos gyermekek, tanulók nevelését, oktatását ellátó intézményben, illetve a fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében, a szociális nyári gyermekétkeztetés keretében nyújtott étkeztetésre. Iskolai étkeztetésben részesülhet az a tanuló is, aki a napközit nem veszi igénybe.

A kedvezményekre vonatkozó jogszabályok: a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény, az éves költségvetési törvény, a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, a tankönyvpiac rendjéről szóló 2001. évi XXXVII. törvény, az éves költségvetési törvény végrehajtási rendelete a települési önkormányzatok részére szociális nyári gyermekétkeztetés céljából adott évben nyújtott támogatás igénylésének, folyósításának és elszámolásának részletes szabályairól.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

Nem releváns a településre nézve.

- k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Hátrányos megkülönböztetést nem tapasztaltunk.

- l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

Nem releváns.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) *különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:*

aa) *sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,*

ab) *beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,*

ac) *kiemelten tehetséges gyermek, tanuló*

Sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók

Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló a mozgásszervi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, az autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdők csoportja (Nkntv. 4. § 25. pont)

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók

az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek (Nkntv. 4. § 3. pont).

Aránytalan teher

Ha a nevelés, a nevelés-oktatás körülményei az átlagos körülményekhez képest - a gyermek, a tanuló életkorát és sajátos nevelési igényeit figyelembe véve - lényegesen nehezebbek vagy jelentős költségnövekedést okoznak a gyermeknek, tanulónak vagy a szülőnek (Nkntv. 4. § 2. pont)

Az egyenlő bánásmód követelménye kiterjed minden olyan nevelésre, oktatásra, képzésre, amely államilag jóváhagyott vagy előírt követelmények alapján folyik, vagy amelynek megszervezéséhez az állam közvetlen normatív költségvetési támogatást nyújt, illetve amelyhez közvetve – így különösen közterhek elengedése, elszámolása vagy adójóváírás útján – hozzájárul. Az Ebktv. alapján mindenkit egyenlő bánásmód illet meg az oktatással és képzéssel kapcsolatban, így különösen az oktatásba történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározása, a felvételi kérelmek elbírálása, az oktatás követelményeinek megállapítása és a követelménytámasztás, a teljesítmények értékelése, az oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele, az oktatással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés, a kollégiumi elhelyezés és ellátás, az oktatásban megszerezhető tanúsítványok, bizonyítványok, oklevelek kiadása, a pályaválasztási tanácsadáshoz való hozzáférés, valamint az oktatásban való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során.

A jogellenes elkülönítés (szegregáció) leggyakrabban az oktatásban tapasztalható. Éppen ezért a törvény szerint hátrányos megkülönböztetésnek minősül a bármely csoporthoz tartozó személyek elkülönítése egy oktatási, nevelési intézményben, illetve az azon belül létrehozott tagozatban, osztályban, csoportban, beleértve azt is, ha az elkülönítés számarányukhoz viszonyítva lényegesen

nagyobb arányban érinti a csoport tagjait, mint a többi tanulót. Az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelenti valamely személy vagy csoport olyan nevelésre, oktatásra való korlátozása, olyan nevelési, oktatási rendszer vagy intézmény létesítése, fenntartása, amelynek színvonala nem éri el a kiadott szakmai követelményekben meghatározottakat.

- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2017	0	0	0,00
2018	0	0	0,00
2019	0	0	0,00
2020	0	0	0,00
2021	0	0	0,00
2022	0	0	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2017	n.a.	0	0,00
2018	n.a.	0	0,00
2019	n.a.	0	0,00
2020	n.a.	0	0,00
2021	n.a.	0	0,00
2022	n.a.	0	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban						
Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2017	1	0
2018	1	0
2019	0	0
2020	0	0
2021	0	0
2022	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Hegymagas Község Önkormányzata által ellátott kötelező köznevelési feladatok a nemzeti köznevelésről szóló törvény rendelkezései alapján 2013. január 1-jétől:

- Óvodai nevelés, ellátás
- Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése, ellátása
- Óvodai intézményi étkeztetés

A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése, ellátása tekintetében az intézmény végzi az enyhe fokban értelmi fogyatékos gyermekek, a megismerő funkciók, vagy a viselkedés fejlődésének tartós és súlyos rendellenességével küzdő gyermekek és a megismerő funkciók, vagy a viselkedés fejlődésének súlyos rendellenességével küzdő gyermekek nevelését.

Az intézmény nem tudja fejleszteni a látássérült, a hallássérült, mozgáskorlátozott, autista, illetve halmozottan fogyatékos gyermekeket.

A Szigliget Község Önkormányzata által társulásban működtetett Szigligeti Napközi Otthonos Óvodában, valamint a szintén a településen található Szigligeti Általános Iskolában a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek ellátása megoldott.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma – gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2017	9	0	0	0	0	0	0	0
2018	6	0	0	0	0	0	0	0
2019	9	0	0	0	0	0	0	0
2020	10	0	0	0	0	0	0	0
2021	8	0	0	0	0	0	0	0
2022	11	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar,
Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS

	nappali oktatásban) (TS 080)	együtt) (TS 081)	együtt) (TS 079)	oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	084)
	db	db	db	fő	%
2017	0	0	0	0,00	0,00
2018	0	0	0	0,00	0,00
2019	0	0	0	0,00	0,00
2020	0	0	0	0,00	0,00
2021	0	0	0	0,00	0,00
2022	0	0	0	0,00	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A településen óvoda nem működik. A Szigligeti Napközi Otthonos Óvodában járnak a gyerekek. Az óvodában 1 csoport működik. Jelenleg két óvodapedagógus dolgozik, mindkettő diplomás, rajtuk kívül pedig 2 dajka látja el az óvodai feladatokat.

Az óvodai egészségnevelést törvény írja elő. Az egészségnevelést a következő tevékenységformák kiemelkedően szolgálják: mindennapos séta, kirándulás, napfürdő, levegőzés, pihenés, megfelelő nyugalom biztosítása, egyéni alvásigény figyelembevétele. A testi képességek fejlődésének segítése, mozgásos játékok szervezése, amelyek a természetes mozgásokból építkeznek. Harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése. Fentieket figyelembe véve fontos lenne az úszásoktatás, és a szabadlevegőn tartózkodás. Az Óvoda játszótérrel jól felszerelt, sokféle mozgást fejlesztő játszótéri eszközzel rendelkezik.

Az óvodai gyermeklétszám folyamatosan csökken. Ez valószínűleg összefügg azzal, hogy a település elöregedő, kevesebb a születés is, valamint a környező településeken élők Tapolcára viszik óvodába a gyermekeiket.

- c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

Hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs problémára vonatkozó jelzés nem érkezett az önkormányzathoz.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

A településen iskola nem működik. A Szigligeti Általános Iskola látja el a nyolc évfolyamos oktatási-nevelési feladatokat.

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2017	n.a.	n.a.	n.a.	0
2018	n.a.	n.a.	n.a.	0
2019	n.a.	n.a.	n.a.	0
2020	n.a.	n.a.	n.a.	0
2021	n.a.	n.a.	n.a.	0
2022	n.a.	n.a.	n.a.	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

Pozitív diszkriminációra vonatkozó a fogyatékkal élő gyermekek ellátására vonatkozó esetekben van példa, így az utazási kedvezmény, tankönyvtámogatás, emelt összegű családi pótlék

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Fogyatékkal élő és ép gyermekek találkozásának lehetőségei (napi szinten) minimálisak, vagy egyáltalán nincsenek	Érzékenyítő foglalkozások az ép gyerekek részére. Iskolai pályázat gyermekeknek, ami sérült társaikról szól. Közös gyermekprogramok szervezése.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:

- Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.
- a Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv,
- a Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról,
- a Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról.

A nők és férfiak közötti egyenlőtlenség okai, amely jelenleg is észrevehető a mai magyar társadalomban a szocializációs folyamatok legmélyebb gyökerei között keresendő, és nem könnyű tenni ellene. Nagyon nehezen észrevehető, mert sokszor maguk a nők azok, akik tiltakoznak, ha arról van szó, hogy a mindennapi életükben hátrányt szenvednek-e el a férfiakhoz képest. A nemek közötti hátrányos megkülönböztetést az Alaptörvény és a Munka Törvénykönyve is tiltja, de az egyenlőtlenség felszámolása érdekében jogszabályi szinten alig történik valami.

A Munka Törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12.§-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

Az Ebktv. megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

A nők és férfiak eltérő társadalmi helyzetű csoportok. Eltérő helyzetüket különböző szükségleteik, speciális, éppen nemük miatt rájuk jellemző problémáik tartják fenn.

A két nem közötti egyenlőtlenség megszüntetésének egyik eszköze a települési esélyegyenlőségi programban meghatározott célok, intézkedések.

Magyarország szinte minden településére jellemző, hogy kisgyermekkorban a nők száma kevesebb, az életkor előre haladtával a férfiak száma fokozatosan csökken és időskorúak között már jellemzően a nők száma több.

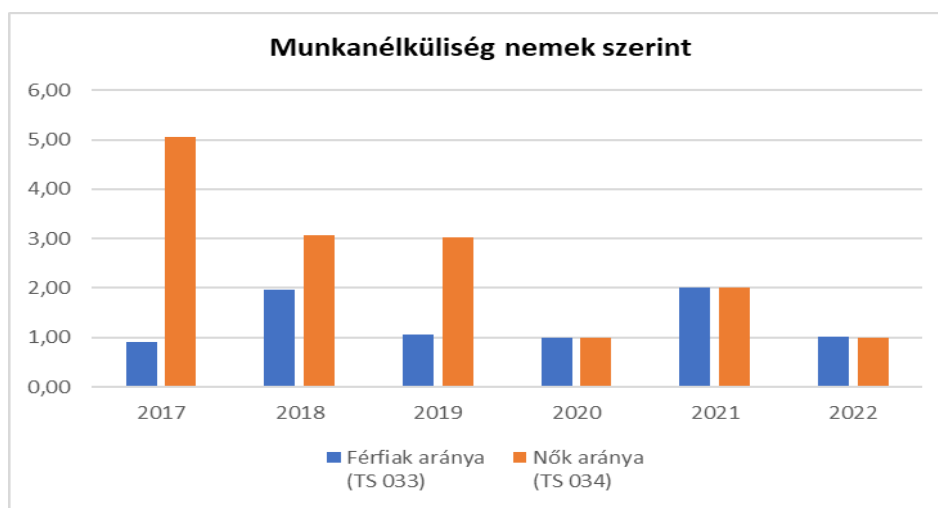
Az önkormányzatok és annak intézményei a kiindulási időpontban csak nagyon kevés, vagy semmilyen adattal nem rendelkeznek a gender szempontok és problémák tekintetében. A nemek közötti hátrányos megkülönböztetést néhány jogszabály tiltja ugyan, de a nők és férfiak között a társadalmi élet minden területére kiterjedő egyenlőtlenség természetének, okainak feltárását és persze felszámolását nem írja elő jogszabály. A nemek közötti egyenlőtlenséget – mint a társadalmi egyenlőtlenségeket általában – nem csupán azért érdemes leküzdeni, mert igazságérzetünk, emberi szolidaritás-érzésünk ezt diktálja, hanem azért is, és elsősorban azért, mert az egyenlőtlenség: pazarlás. A társadalmi csoportok – így a férfiak és nők – közötti egyenlőtlen hatalom-megosztás az erőforrások egyenlőtlen felhasználásához vezet: a rendelkezésre álló potenciálok parlagon hagyásával egyenértékű.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2017	0,91	5,05	2,98%
2018	1,96	3,06	2,51%
2019	1,06	3,03	2,05%
2020	0,99	1	1,00%
2021	2,02	2,02	2,02%
2022	1,01	0,99	1,00%

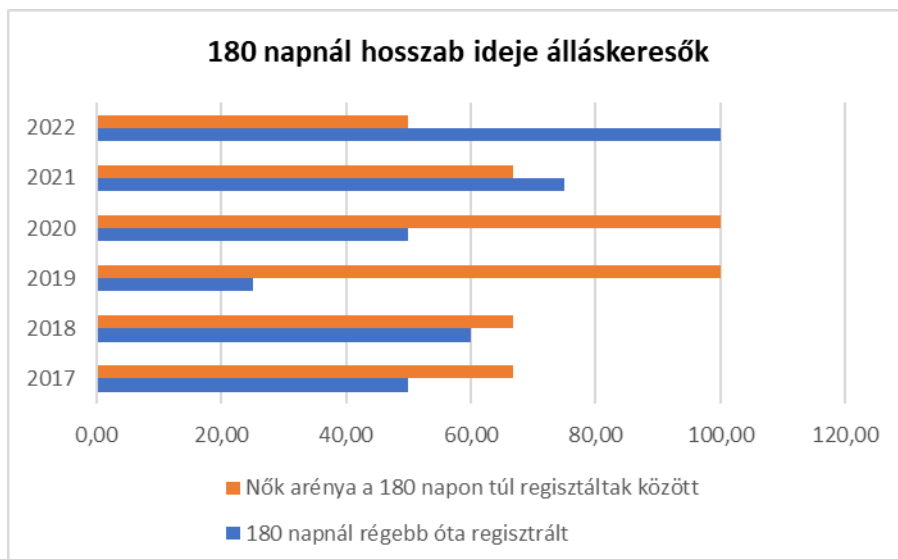
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2017	50	66,67
2018	60	66,67
2019	25	100
2020	50	100
2021	75	66,67
2022	100	50

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2017	6	0
2018	5	0
2019	4	0
2020	2	1
2021	4	0
2022	2	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Hegymagason a munkanélküli férfiak és nők aránya folyamatosan, évről évre változik, és csökkenő tendenciát mutat. Az elmúlt időszak elemzése azt mutatja, hogy a munkanélküliek között száma mindig magasabb. Ez abból is eredhet, hogy a munkavállalási korúak száma a nők esetében szint magasabb.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Hegymagason foglalkoztatást segítő és képzési programok nincsenek. Ilyen programok legközelebb a közeli városban, Tapolcán vehetők igénybe. Csak nőknek szóló képzésről az önkormányzatnak tudomása nincs.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Nincs megfelelő mennyiségű adat. A munkanélküliség mutatószámaiból viszont kiderül, hogy a településen a regisztrált munkanélküliek közül nincs olyan személy, aki 8 általánosnál alacsonyabb végzettségű lenne, így ebből arra következtethetünk, hogy az alacsony iskolai végzettség nem releváns tényező a településen, ami a nők elhelyezkedési lehetőségét illeti.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

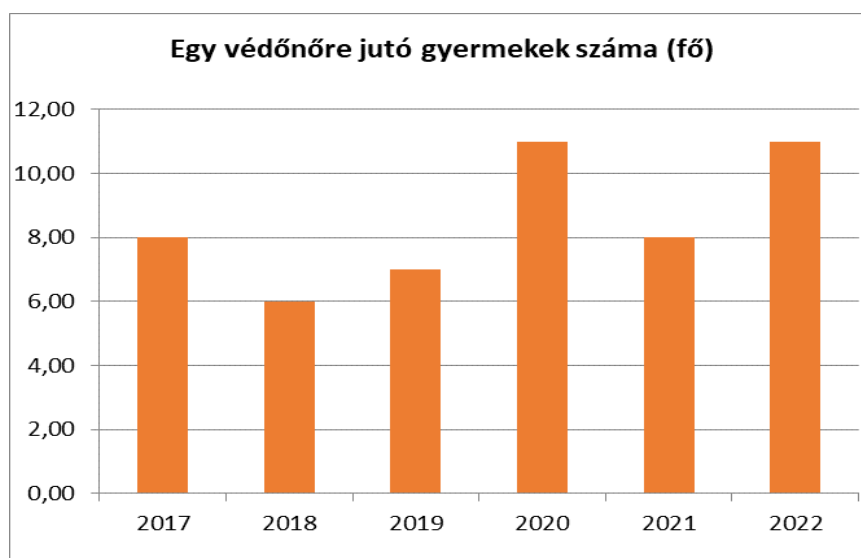
A nők munkaerő-piaci pozíciója a férfiakénál rosszabb, a piaci/munkaerő-piaci verseny éleződése számukra kedvezőtlen hatásokkal jár. A külső és belső munkaerőpiac a nők hátrányára rangsorolja a foglalkozásokat, munkaköröket és a felvételi, az előmeneteli diszkrimináció korlátozza az egyenlő esélyeket. Jóllehet a nők előnyben vannak az iskolázottság szempontjából, a nemek szerinti iskolázottsági és foglalkozási koncentráció korlátozza munkaerő-piaci versenyképességüket, karrieresélyüket. A feminizálódás mechanizmusa a foglalkozási hierarchia alsó szféráiba szorítja ki a nőket, ahol az előmeneteli lehetőség, az elérhető jövedelem, az állásbiztonság az átlagosnál rosszabb, és ennek következtében nagyobb a szegénységkockázat. A nők és férfiak foglalkozási szegregációja és az ún. üvegplafon az egyenlőtlen bérezés és általában a javakhoz és lehetőségekhez való egyenlőtlen hozzáférést eredményezi.

A nők jellegzetesen az alacsony bérezéssel bíró munkahelyeken dolgoznak. Statisztikai és szociológiai tanulmányok megfogalmazzák, hogy a nők évente 95 napot ingyen dolgoznak, mert férfi társaikhoz képest ugyanabban a munkakörben kb. ekkora arányban kapnak alacsonyabb bért. A nők és férfiak bérezésével kapcsolatosan adatokkal nem rendelkezünk. A gyermeküket egyedül nevelő nők gazdaságilag ki vannak szolgáltatva. Róluk még a kis települések önkormányzatai sem rendelkeznek pontos adatokkal.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2017	1	8	8
2018	1	6	6
2019	1	7	7
2020	1	11	11
2021	1	8	8
2022	1	11	11

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A nők munkahelyi esélyegyenlőtlenségének lehetséges okai közül a leggyakrabban a munkahelyi és a családi kötelezettségek összeegyeztetésének nehézségei merülnek fel. E problémának az enyhítésére a munkaidő kedvezmény alkalmazása válhat gyakorlattá, melynek alkalmazása azonban – elsősorban a munkáltatók számára – nehézségekkel jár.

Az eredményes munkaerő-piaci beilleszkedés segítéséhez a foglalkoztathatóság javítását meg kell előznie, vagy ki kell egészítenie a képezhetőség javítására irányuló szolgáltatásoknak és az egyéni adottságokhoz igazodó, támogató szolgáltatásoknak.

Az iskolarendszeren kívüli alternatív képzési programok az iskolából lemorzsolódott fiatalok számára egy új lehetőséget biztosíthatnak tanulmányaik folytatására, egyéni adottságaikhoz és körülményeikhez igazodó képzési formában.

A kisgyermeket nevelő alkalmazottak munkahelyi esélyegyenlőtlenségét főként a munkahelyi és a családi kötöttségek összeegyeztetésének nehézségeire vezethető. E nehézség kezeléséhez leggyakrabban nyújtott segítség az, hogy a kisgyermekesek szabadságolásakor figyelembe veszik gyermekeik iskolai szüneteinek időpontját. Ugyanakkor a kisgyermekesek pozitív diszkriminációja a szabadságoláskor súrlódásokat okoz, és ezzel nehezíti is e csoport foglalkoztatását. Szigligeten nem működik bölcsőde, mely a 3 éven aluli gyermek részére nyújthatna megfelelő ellátást, felügyeletet és gondozást. A tapolcai Ringató Bölcsőde nemcsak Tapolcáról, hanem a környék összes településéről várja a bölcsődés korú gyermekeket, ezáltal a térség valamennyi női munkavállalója részére lehetőséget teremt a munkaerő-piacra való visszatérésre. Hegymagason családi napközi nem működik.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Hegymagason egy védőnő látja el a 0-3 év közötti gyermekek gondozását. Heti rendszerességgel várandós tanácsadást tart Szigligeten az orvosi rendelőben és otthonában is meglátogatja a várandósokat. A gyermeket váró nőknek rendszeresen az orvosi rendelőben terhes gondozáson is meg kell jelennie. A 0-3 év közötti gyereklétszám az elmúlt években folyamatosan egy minimális növekedést mutatott a korábbi évekhez képest.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A nőket érő erőszak nagyobb részt a családon belül fordul elő, ezért gyakran emiatt láthatatlan. Az érzelmi kiszolgáltatottság az áldozat számára megnehezíti a segítségkérést, így nagyon ritka, hogy ezekről a települések adatokkal rendelkezzenek. Önkormányzatunk nem rendelkezik adatokkal az illetékes hatóság által a családtól való távoltartás ügyében hozott döntésekről sem.

A nőket érő erőszak elkerülése és megelőzése érdekében szükséges a nők köztudatformálása, önvédelmi oktatások szervezése, önkéntességen alapuló erőszakmentes szexről felvilágosítás, az ismeretek tananyagba építése (iskola, nevelőintézmények). Az áldozatok támogatása, rehabilitációja fontos teendője a pszichológusoknak, jogászoknak, civil szervezeteknek, valamint a település közösségének is. A leány-, illetve fiatal anyák támogatása során szükséges a nevelés, gyermekfelügyelet, továbbtanulás, munka, önismeret, önvédelem stb. biztosítása.

Az önkormányzat támogatja a településen a polgárőrséget, ezzel is segítve a jelzőrendszer működését.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

A krízishelyzetbe került családok, nők, gyermekek lakhatási problémáinak megoldására településünkön megoldást nem találhatunk. Az önkormányzat anyagi forrásai jelenleg nagyon szűkösek, a korábbi időszakban pedig a lakhatási gondok megoldása igényként nem merült fel, így

a települési önkormányzatok ezen problémák megoldására nem rendezkedtek be. Családok Átmeneti Otthona, Veszprémben, Ajkán és Várpalotán működik. Várandós nőket is fogadnak. A megyében található Egyesített Szociális Intézmények Családok Átmeneti Otthona (Pápa) és a VMJV Szociális Gondozási Központ által működtetett Családok Átmeneti Otthona kizárólag Pápa és környéke, illetve Veszprémből helyeznek el rászorulókat. Krízishelyzetben az egész ország területéről is fogadnak.

A családok átmeneti otthona a gyermekvédelmi alapellátások rendszerébe tartozik. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény rögzíti, hogy az otthontalanná vált szülő kérelmére a családok átmeneti otthonában együttesen helyezhető el a gyermek és szülője, ha az elhelyezés hiányában lakhatásuk nem lenne biztosított és emiatt el kellene választani a gyereket a szülőjétől.

Az anyaatthonok elsődleges feladata a megelőzés a gyermek állami gondozásba vételének megakadályozására.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Az önkormányzati hivatal adatai szerint az önkormányzati választások során a képviselőjelöltek száma között mindig kevesebb volt a nő, mint a férfi. Hegymagason 2019 óta női vezetője van a településnek, a képviselő testületbe sajnos női képviselő nem került be. A helyben működő intézményekben ezzel szemben (önkormányzati hivatal, óvoda, iskola) viszont több nő dolgozik. Ez is igazolja azt a tendenciát, hogy a község területén több nőt foglalkoztatnak, mint férfit. A nők közéletben való szerepvállalásának erősítése érdekében szükséges programok szervezése a lányok majdani közéleti szerepvállalásának elősegítése érdekében, adat- és információgyűjtés a helyi munkaadók fiatal, illetve kisgyermekes nők alkalmazásával kapcsolatos attitűdjéről.

Helyi vagy térségi női civil szervezetek, valamint a nőket érő hátrányos megkülönböztetés elleni fellépéssel foglalkozó civil, szakmai szervezetek bevonásával ajánlatos lehet a térségfejlesztés főbb kérdéseinek áttekintése, javaslatok kérése „nőbarát” intézkedésekre, beruházásokra.

Javasolt továbbá családbarát – tehát a férfi alkalmazottakat apaszerepükben támogató, megerősítő – vállalkozások kistérségi elismerésben (lehet erkölcsi, pénzügyi) részesítése. Az azonos jogok érvényesítéséhez elengedhetetlen a képviselet. A nők részvételére nemcsak a női nem reprezentálása miatt van szükség a politikában, azaz a közügyekről való döntési mechanizmusban, hanem mert ez szolgálja leginkább a közös érdeket.

Hegymagason is valószínűleg ugyanazok a társadalmi problémák érintik a nőket, mint országos szinten. Munkanélküliség, anyagi nehézségek, életszínvonal csökkenése. Van egy olyan vékony réteg Magyarországon, aki anyagilag nagyon jól él, és minél jobban eltávolodik az egyre inkább lecsúszó középrétegtől. A kistélepeülésen ez nem igazán mutatkozik meg, itt a középréteg alkot egy nagyon vékony réteget, és a mélyszegénységben élők egyre többen vannak. Ezen csak országos szinten lehetne változtatni, a gazdasági fellendüléssel, munkahelyek teremtésével. Az önkormányzatok helyzete évről évre nagyobb mértékben ellehetetlenedik, ma már szinte csak pályázati lehetőségek révén tudnak és próbálnak előrelépni. A régebben fejlesztésre fordítható összegeket is felemészti a település működésének biztosítása.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nőket érő családon belüli erőszakról nincs adat.	Jelzőrendszer működtetésének bevezetése. Nők informálása, segítése, védőnői, orvosi, egyházi, civil szervezetek bevonásával.
Egészségügyi szűrővizsgálatok hiánya	Egészségnap szervezése, ahol több szűrővizsgálatot tudnak elvégezni egy nap egy helyen

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

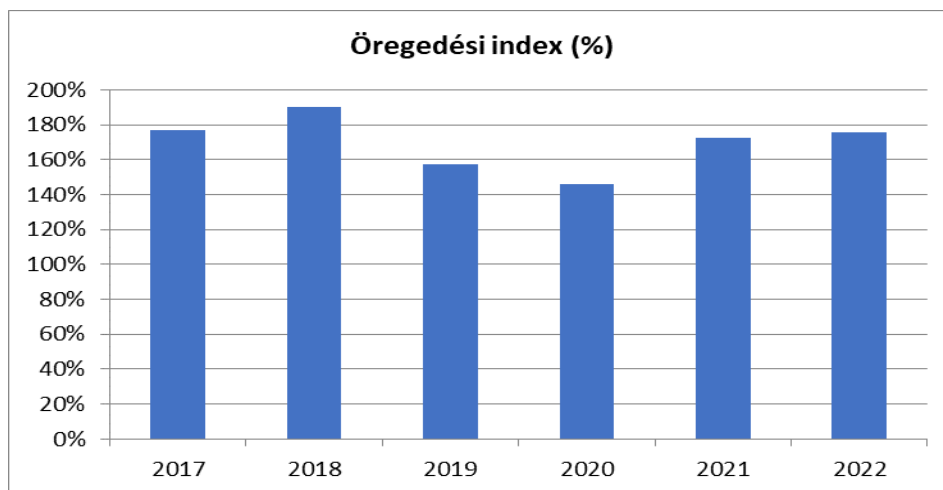
6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

A népesség öregedésével járó társadalmi, demográfiai problémák az elmúlt évtizedekben világszerte az érdeklődés középpontjába kerültek. Az öregek aránya a Föld teljes népességét figyelembe véve 2000-ben 10% volt, 2050-ben 25% körül várható, míg ez az arány Európában 36-37%-os mértéket mutat. Az Európa egészére érvényes általános öregedési folyamat Magyarországon is jellemző. Folyamatosan, az utóbbi években pedig gyorsuló ütemben csökkent a 14 éves és ennél fiatalabb korcsoportok aránya és emelkedett az idősebb aktív korúaké, de még inkább a 60 éven felülieké. Ezen arányok a születések és halálozások trendjeiből erednek, a vándorlások szerepe eddig nem volt meghatározó. Míg a demográfiai öregedés, a korstruktúra romlása a maga átütő társadalmi hatásaival kedvezőtlen folyamatot jelenthet, az életkor meghosszabbodása nagyon is pozitív jelenség. A társadalmi szolidaritás megkívánja, hogy a fiatal generációk fokozott gondot fordítsanak a teljes népesség immár egyötödét kitevő, a munkából lassan kiöregedő, vagy már kiöregedett népesség életkörülményeire, életminőségére.

Az idős korosztály egyre több időt tölt a lakásában, kevesebbet mozdul ki, így életük minősége szempontjából nem mindegy, hogy milyen lakásuk nagysága, komfortfokozata, felszereltsége. Ez a korosztály már nem a felhalmozás időszakában van, hanem éppenséggel a lakás az élet során létrehozott egyik legjelentősebb felhalmozás. A megteremtett körülmények már véglegesnek tekinthetők, mivel az időskorú emberek már ritkán változtatnak lakóhelyükön. A lakás nyújtotta biztonság egyre fontosabbá válik, mert a lakáson belül az idős ember még képességei birtokában érezheti magát. Lakáson kívül azonban számos, váratlan szituáció állhat elő. A "lakásba való bezárkózás" viszont a társas kapcsolatok beszűkülését, elmagányosodást okozhat. A problémák nagyrészt az egyszemélyes háztartásokban jelentkeznek, ahol az idős ember egymaga kénytelen megélni jövedelméből, gondoskodni a lakásban jelentkező hibák javításáról, a lakás rendben tartásáról.

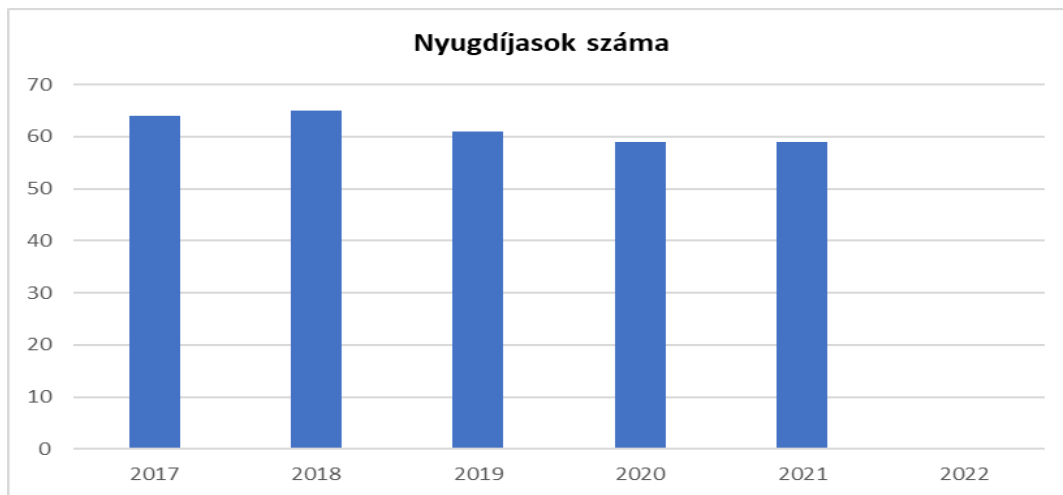
6.1. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	62	35	177,14%
2018	57	30	190,00%
2019	52	33	157,58%
2020	57	39	146,15%
2021	62	36	172,22%
2022	72	41	175,61%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2017	22	42	64
2018	24	41	65
2019	23	38	61
2020	21	38	59
2021	20	39	59
2022	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

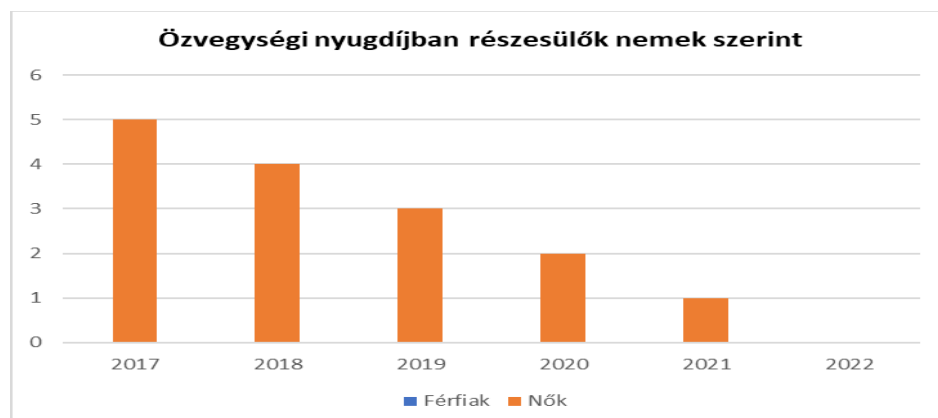
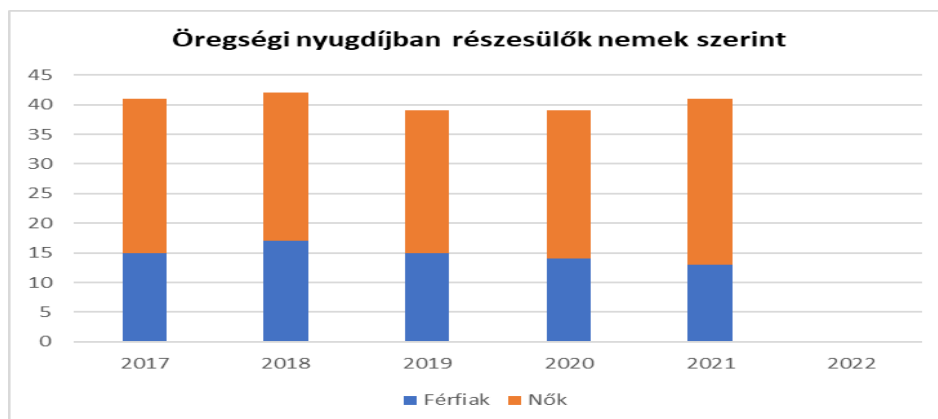
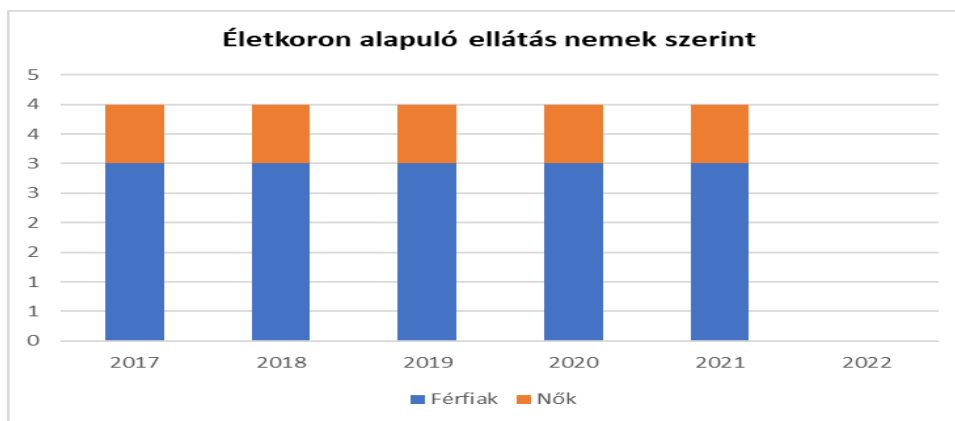
6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások							
Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2017	3	1	15	26	0	5	0
2018	3	1	17	25	0	4	0
2019	3	1	15	24	0	3	1
2020	3	1	14	25	0	2	1
2021	3	1	13	28	0	1	1
2022	0	0	0	0	0	0	1

Forrás:

TeIR,

KSH

Tstar

Mint korábbi adatokból láthatjuk, az időskorúak száma fokozatosan növekszik, az öregedési index emelkedik és mértéke az országos trendek közül a legmagasabb értéket mutató települések közé sorol bennünket. A nyugdíjkorhatárt betöltött emberek általában nyugdíjban vagy nyugdíjszerű ellátásban részesülnek, melyek egy fix, és többnyire évről évre kisebb-nagyobb mértékben emelkedő tendenciát mutatnak. A korábbi adatokból megállapítható az is, hogy idősebb korcsoportban a nők száma több mint a férfiaké, így feltételezhető az is, hogy nyugellátásban is több nő részesül, mint férfi.

A táblázat összes nyugdíjasra vonatkozó oszlopa nem tölthető ki teljesen korrekt módon, mivel a nyugdíjkorhatár évenként változik. Vannak korkedvezményes nyugdíjasok, előnyugdíjasok, akik az adatbázisokban nem jelennek meg. Az elmúlt években a nyugdíjrendszert többször átalakították, mely leginkább a nyugdíjkorhatár emelésével járt, de számos ellátási formát is megváltoztattak, felülvizsgáltak kormányzati szinten, mely az emberek anyagi helyzetét némely esetben jelentősen érintette.

A I-II-III. csoportú rokkantsági nyugdíj megszűnt, a rokkantsági nyugdíjban részesülő személyek közül több ember felülvizsgálatát elvégezte a szakértői bizottság, mely alapján a Nyugdíjbiztosítási Igazgatóság döntött arról, hogy a felülvizsgálat után ezek a személyek

rokkantsági ellátásban vagy rehabilitációs járadékban részesülnek. A rehabilitációs járadékban részesülőket az új rendelkezések értelmében, a közeljövőben vissza kell vezetni a munkaerő-piacra.

A felülvizsgálattal érintett emberek számáról, a részükre megállapított ellátásról az önkormányzat információval nem rendelkezik.

Azon személyek részére, akik nyugellátásra vagy nyugdíjszerű ellátásra nem szereztek jogosultságot és egyéb forrásból sem rendelkeznek jövedelemmel megélhetésük biztosítására a 62. életévüket, illetőleg a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött személyeket - ha a jogszabályi feltételeknek is megfelelnek - időskorúak járadékában részesítik. Ezen támogatásra való jogosultságát már 2013 január 1-től a járási hivatal állapítja meg.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén							
Nyilvántartott álláskereső száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	6	5	4	2	4	2
41-45 év (TS 042)	Fő	1	0	1	0	0	0
	%	16,67%	0,00%	25,00%	0,00%	0,00%	0,00%
46-50 év (TS 043)	Fő	0	1	1	1	3	1
	%	0,00%	20,00%	25,00%	50,00%	75,00%	50,00%
51-55 év (TS 044)	Fő	0	0	0	0	0	0
	%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
56-60 év (TS 045)	Fő	1	2	1	0	1	1
	%	16,67%	40,00%	25,00%	0,00%	25,00%	50,00%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	2	1	0	0	0	0
	%	33,33%	20,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az idősek, nyugdíjasok jövedelmi helyzetére tekintettel az egészségesek szívesen végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet. Erre esély a munkaerő-piacon sajnos csak kismértékben vagy egyáltalán nincs, kivétel, ha speciális tudással rendelkeznek.

b) tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

Hegymagason a lakosság nagy része kertes házban lakik, vagy rendelkezik a környéken található szőlőbirtokkal. A házi szőlő és bortermelés során akad munka bőven, így akinek az egészségi állapota engedi, a saját szükségletein felül, még a gyermekeiknek is úgy próbálnak segíteni, hogy saját maga megtermeli a kiskertben a zöldség, gyümölcsfélét, vagy a szőlőterületek megművelésével plusz bevételi forrásra tesznek szert.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

Településünkön a foglalkoztatás terén az idős korból származó hátrányos megkülönböztetésről nincs tudomásunk.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2017	22	42	64
2018	24	41	65
2019	23	38	61
2020	21	38	59
2021	20	39	59
2022	n.a.	n.a.	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

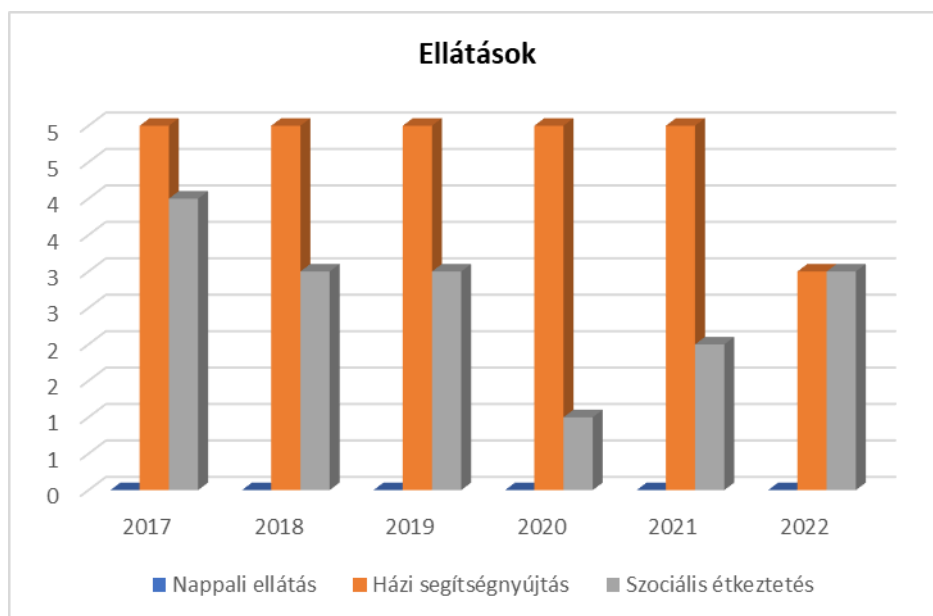

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma				
Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő

2017	62	0	5	4
2018	57	0	5	3
2019	52	0	5	3
2020	57	0	5	1
2021	62	0	5	2
2022	72	0	3	3

Forrás: TeIR, KSH

Tstar

Hegymagason az időskorúak a nappali ellátása nem megoldott. Azonban a környék településein régóta tervben van egy- akár több környező település általi összefogásból megvalósuló- a nappali ellátást megoldó idős otthon létrehozása, különösen a növekvő idősödő lakosságot figyelembe véve.

Hegymagason a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakóközösségükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.

A házi segítségnyújtás keretében:

- az alapvető gondozási, ápolási feladatok elvégzését, az önálló életvitel fenntartásában,
- az ellátott és lakóközössége higiéniai körülményeinek megtartásában való közreműködést,
- a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében, illetve azok elhárításában való segítségnyújtást

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

A közművelődési és egyéb szolgáltatások egy része a település minden állampolgára részére biztosított, egy része kor alapján az időskorúak részére szerveződik. A helyi közszolgáltatások terén az idősekkel való foglalkozás megfelelő.

b) idősök informatikai jártassága;

Az idősök informatikai jártasságára vonatkozóan nincs adat. A mai világban azonban, hogy az idősebb korosztály is lépést tudjon tartani az információ áradattal, mindenképpen szükség lenne ilyen a számítógép és az internet használatára vonatkozó programok szervezésére, hogy használatuk ne legyen gond számukra.

d) a generációk közötti programok.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Ide tartozik a már említett nyugdíjas klub, az évek óta hagyományosan megrendezett Mindenki Karácsonya elnevezésű ünnepség, ahol az időseket az óvodások, az iskolások műsorral köszöntik. Az év folyamán folyamatosan megrendezésre kerülő rendezvényeink – falunap, idősek napja, az év közbeni egyéb programok - amikről az önkormányzat hirdetőtábláján és szórólapok útján lehet tájékozódni, hogy minden korosztály számára kikapcsolódást nyújtanak, így az időseknek is.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A nappali ellátás a településen nem megoldott	A nappali ellátásra alkalmas intézmény létrehozása
Az idősek a legveszélyesebb korosztály a bűnelkövetők számára.	Az idősek ismerjék meg a megelőzés és a hatékony védekező módszereit.
Nehéz a nyitás a közösség irányába	Nyugdíjasklub tagjainak bővítése

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

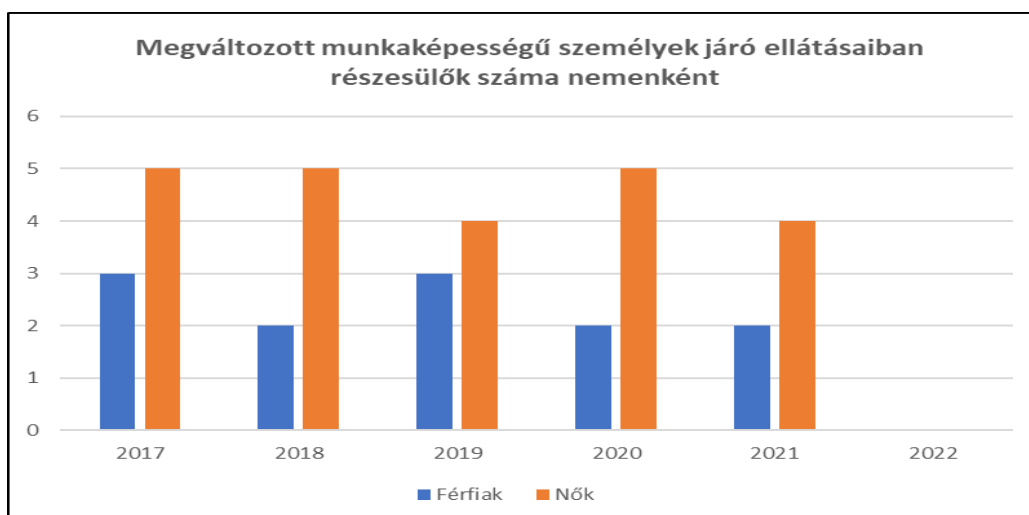
7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Fogyatékos személy: aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

A Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1 cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2017	3	5	8
2018	2	5	7
2019	3	4	7
2020	2	5	7
2021	2	4	6
2022	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

A fogyatékkal élőkre vonatkozóan statisztikai adatok nem adnak teljesen valós képet a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről. A településen többen is

vannak, akik mozgásukban vagy látásukban egészségkárosodottak. Így az esetleges problémáikat e célcsoporttal szükséges kezelni.

A fogyatékkal élő emberek és családjaik a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják. Feladatunk olyan környezet teremtése, működtetése, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életük során a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kultúra és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is.

- a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

A KSH adatai alapján településünkön csak a megváltozott munkaképességű személyek ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma található meg. A település lakosságának létszámához képest számuk nem túl jelentős, ennek ellenére nagyon fontos, hogy a mindennapi életük megkönnyítése érdekében élhető környezetet és emberhez méltó életkörülményeket biztosítsunk a számukra. Ez azonban addig nem lehetséges, míg nem vagyunk tisztában azzal, hogy Hegymagason pontosan mennyien vannak és milyen fogyatékossgal élnek, hiszen az egészségkárosodott személyekről nincs adatunk, sajnos erre vonatkozó adatbázist az önkormányzat eddig még nem hozott létre.

- b) munkavállalást segítő lehetőségek;
- c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Településünkön, a foglalkoztatás területén, fogyatékossg okán történt hátrányos megkülönböztetésről nincs tudomásunk.

- d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

A településen felnőtt korú értelmi fogyatékos és halmozott fogyatékossgal élő személyeket ellátó intézmény nem működik. E szolgáltatást a Tapolca melletti Lesencetomajon, a Veszprém Megyei Fogyatékos személyek, Pszichiátriai és szenvedélybetegek Integrált Intézményénél vehető igénybe.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A Kormány megalkotta a rokkantsági nyugdíjrendszer átalakításához kapcsolódó új intézményrendszer koncepcióját, melynek keretén belül 2012-ben bevezetésre került a megváltozott munkaképességű személyek új ellátási rendszere.

Kimunkálásra került a komplex minősítés szabályrendszere, megváltozott a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal feladat és hatásköre, valamint létrejöttek a megyei és fővárosi kormányhivatalok önálló szakigazgatási szerveiként működő, elsőfokú közigazgatási hatósági jogkörrel felruházott rehabilitációs szakigazgatási szervek.

A régi ellátási típusokat újak váltották fel:

- Rehabilitációs ellátás
- Rokkantsági ellátás

2011. évi CXCI. tv 2. § (1) szerint megváltozott munkaképességű személyek ellátásaira jogosult az, akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján 60%-os vagy kisebb mértékű, és aki

- a) a kérelem benyújtását megelőző 5 éven belül legalább 1095 napon át a Tbj. 5. §-a szerinti biztosított volt,
- b) keresőtevékenységet nem végez és

c) rendszeres pénzellátásban nem részesül.

Megváltozott munkaképességű munkavállalók támogatásai:

- Munkahely rehabilitációs célú átalakítása
- Bér- és költségkompenzáció
- Transzítfoglalkoztatás
- Tartós támogatott foglalkoztatás
- Rehabilitációs kártya: a megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatásának új eszköze. A rehabilitációs kártyát a rehabilitációs szakigazgatási szervnél kérelem benyújtásával kell igényelni. A rehabilitációs szakigazgatási szerv a kártyára való jogosultságot ellenőrzi, és a jogosultság fennállása esetén a kérelmet továbbítja az állami adóhatóság részére.

Rehabilitációs szakigazgatási szervvel való együttműködéshez kapcsolódó támogatások:

- Munkaközvetítés vagy bértámogatással való elhelyezés
- Munkaerő-piaci képzéseken való részvétel lehetősége
- Vállalkozó válás támogatása
- Szolgáltatások biztosítása (pl.: rehabilitációs tanácsadás, álláskereső tanácsadás, motivációs tréning)
- Mentori szolgáltatás
- Munkáltatók számára nyújtott szolgáltatások

Egyéb segítő civil szervezetekkel való együttműködés

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

A hatályos jogszabályoknak megfelelően az új beruházások és felújítások akadálymentesített környezet biztosításával történnek. Ma már kötelezően, jogszabályban előírt az akadálymentesítettség, amelynek betartatása az építésügyi hatóság feladata. Alapelv, hogy a településfejlesztési tervekben és más településfejlesztési dokumentációkban általános elvárásként jelenik meg az egyenlő esélyű hozzáférés szempontrendszere.

A település Helyi Építési Szabályzata és Szabályozási Terve és Településfejlesztési Konceptió felülvizsgálata során az akadálymentesítésre figyelemmel kell lenni. Hegymagason az Önkormányzat tulajdonában lévő épületek nagy része már akadálymentesített.

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

A fogyatékos személyek számára a művelődési, kulturális, közösségi célú létesítmények látogatása biztosított. A település honlapja azonban nem akadálymentesített.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

A település egyik munkáltatója az önkormányzat. Az önkormányzat épületeiben az akadálymentesítés részben megoldott. A településen található többi munkáltató épületeiben az akadálymentesítésről nincs adat.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

Hegymagas Község Önkormányzata a járdák folyamatos karbantartásával igyekszik biztosítani a közlekedés minőségét és biztonságát

- f) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye stb.);

Településen fogyatékosok nappali intézménye nincs, de igény sem merült fel.

- g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

A megváltozott munkaképességű személyek korábban részesültek utazási kedvezményben. Ez azonban jogszabályváltozás miatt már nem vehető igénybe, így jelenleg a településen ilyen jellegű hátránykompenzáló juttatás vagy szolgáltatás nincs.

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Hegymagas honlapja nem akadálymentesített	A település honlapjának akadálymentesítése a vakok és gyengén látók számára.
Az önkormányzat tulajdonában lévő középület nem akadálymentesített.	Az önkormányzat tulajdonában lévő épület akadálymentesítése.

<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások</i>	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Csapadékvíz elvezetésének hiánya	A település egész területén a csapadékvíz elvezetési problémák megoldása, árkok kiépítése
Utak, járdák padkák minősége nem megfelelő	A belterületi utak, járdák és padkák állapotának felülvizsgálata és felújítása
Művelődési ház energetikai korszerűsítése	Az elavult fűtési rendszer korszerűsítése a művelődési ház épületén
Kommunális eszközök hiánya	A település karbantartási munkáihoz új kommunális eszközök beszerzése

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

Hegymagason több civil szervezet is tevékenykedik. A helyi lakosság nagy számban vesz részt a civil szervezetek programjain. Az Önkormányzat helyi rendeletben meghatározottak szerint pályázati úton támogatja a szervezeteket, azok rendezvényeit.

Jelentős civil szervezetek:

- Hegymagas Községért Közalapítvány
- Múlt Jelen Jövő Hagyományőrző és Turisztikai Egyesület,
- Polgárőr Egyesület, (Szigligettel közös egyesület)
- Hegymagasi Nyugdíjas Klub

A civil szervezetek függetlenségét elismerjük és tiszteletben tartjuk. Partneri viszonyt alakítottunk ki velük. Az együttműködésnek köszönhetően az önkormányzati rendezvényeken aktívan vesznek részt a szervezetek

- b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

A településen nemzetiségi kisebbségi csoportok nem élnek, így önkormányzatuk sincs. Továbbá más nemzetiségi önszerveződések sem alakultak ki. Az Önkormányzat és az Egyház kapcsolata nagyon jónak mondható, a helyi plébános az Önkormányzat szervezésében lévő rendezvényeken rendszeresen tiszteletét teszi.

- c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

A Szigligeti Közös Fenntartású Napközi Otthonos Óvodát Szigliget és Hegymagas települések közösen működtetik. Ezen kívül Hegymagas település a Szigligeti Közös Önkormányzati Hivatal társtelepülése, amelyben a többi településsel (Nemesgulács, Szigliget, Badacsonytördemic, Kisapáti, Káptalanfőti) szoros, mindennapi kapcsolatban van.

A Tapolca és Környéke Önkormányzati Társulás tagjaival együttműködve, a Családsegítést, a Házi segítségnyújtást, a Szociális étkeztetést, a Gyermekjóléti szolgálatot, a társulás önkormányzataival közösen látja el. Az orvosi ellátást Szigliget Község Önkormányzatával és Raposka Község Önkormányzatával közösen biztosítja. A védőnői szolgálatot a Veszprém Vármegyei Cholnoky Ferenc Kórház kordinálja, és Hegymagas mellett még Szigligeten, Raposkán és Badacsonytördemicen lát el feladatokat a védőnő.

- d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

Nem releváns.

- e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

Hegymagasi Nyugdíjas Klub – az idős lakosság körében felmérést végez a nappali ellátás biztosításának igényéről.

A Szigligeti Polgárőr Egyesület pedig azon kívül, hogy a közbiztonságért tesz, külön figyel az idős korú lakosság tájékoztatására és biztonságára.

Hegymagas Községért Közalapítvány- a település kulturális és sport életének támogatása, minden területen a fenntartható fejlődés elősegítése.

- f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

For-profit szereplők a településen nem vesznek részt a HEP létrehozásában.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

- a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

A helyzetelemzés előkészítésben részt vettek a településünkön dolgozó szociális, egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési szakemberek. Módszere a személyes és online kapcsolattartás az egyes esélyegyenlőségi csoportokkal kapcsolatos problémák feltárására, majd program tervezet véleményezésére koncentrált.

- b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

A település honlapján az elfogadott dokumentum hozzáférhető lesz, amely alapján az esélyegyenlőség folyamatokat, intézkedéseket megismerik és így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése.

- c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települési önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenti.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Települési támogatások felülvizsgálata	Az önkormányzat szociális célú ellátásait szabályozó helyi rendeletben lévő támogatások felülvizsgálata
Gyermekek	Fogyatékkal élő és ép gyermekek találkozásának lehetőségei (napi szinten) minimálisak, vagy egyáltalán nincsenek	Érzékenyítő foglalkozások az ép gyerekek részére. Iskolai pályázat gyermekeknek, ami sérült társaikról szól. Közös gyermekprogramok szervezése.
Idősek	A nappali ellátás a településen nem megoldott	A nappali ellátásra alkalmas intézmény létrehozása
Idősek	Az idősek a legveszélyesebb korosztály a bűnelkövetők számára.	Az idősek ismerjék meg a megelőzés és a hatékony védekező módszereit.
Idősek	Autóbuszmegálló állapota kifogásolható	Autóbuszmegállók felújítása
Idősek	Nehéz a nyitás a közösség irányába	Nyugdíjasklub tagjainak bővítése
Nők	A nőket érintő családon belüli erőszakról nincs adat	Jelzőrendszer működtetésének bevezetése. Nők informálása, segítése, védőnői, orvosi, egyházi, civil szervezetek bevonásával.
Nők	Egészségügyi szűrővizsgálatok hiánya	Egészségnap szervezése, ahol több szűrővizsgálatot tudnak elvégezni egy nap egy helyen
Fogyatékkal élők	Hegymagas honlapja nem akadálymentesített	A település honlapjának akadálymentesítése a vakok és gyengén látók számára.
Fogyatékkal élők	Az önkormányzat tulajdonában lévő középület nem akadálymentesített.	Az önkormányzat tulajdonában lévő épület akadálymentesítése.
Több	Csapadékvíz elvezetés hiánya	A település egész területén a

<i>célcsoportot érintő, településszintű megállapítás</i>		csapadékvíz elvezetési problémák megoldása, árkok kiépítése
<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás</i>	Utak, járdák, padkák minősége nem megfelelő	A belterületi utak, járdák és padkák állapotának felülvizsgálata és felújítása
<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás</i>	Művelődési ház energetikai korszerűsítése	Az elavult fűtési rendszer korszerűsítése a művelődési ház épületén
<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás</i>	Kommunális eszközök hiánya	A település karbantartási munkáihoz új kommunális eszközök beszerzése

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák egyenlő méltóságú személyként élhetnek. Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők életminősége folyamatosan javuljon. Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek testi és lelki egészségének biztosítását. Folyamatosan odafigyelünk az idősek megfelelő ellátására és tájékoztatására. Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a családban és a munkában elfoglalt helyük megbecsülését. Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők igényeire, a mindennapi életvitelükhöz nélkülözhetetlen szükségleteik biztosításával.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
0. Település szintű probléma											
1	Csapadékvíz elvezetés megvalósítása	A csapadékvíz elvezetés biztosítása a település egészére vonatkozóan.	A település egész területén biztosított legyen a csapadékvíz elvezetése, minden lakó részére egyenlő esélyt adva az esővíz elvezetésére.		Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió	Pályázati forrás igénybevétele mellett a csapadékvíz elvezetés kiterjesztése a település azon részeire, ahol jelenleg nem biztosított a víz elvezetése.	polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	támogatás elnyerése, elégedett lakosság	pályázati forrás biztosítása	folyamatos
2	Utak, járdák, padkák felújítása	A település bel- és külterületi útjainak, valamint járdák, padkák felújítása	A teljes lakosság akadálymentesen és biztonságosan közlekedhessen a település belterületi útjain, a járdákon és a padkákon.		Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió	Elsősorban pályázati forrásból, valamint az önkormányzat költségvetése terhére a település belterületi útjainak felújítása. Járdák, padkák felújítása, új járdák építése	polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	támogatás elnyerése, elégedett lakosság	pénzügyi forrás, önkormányzati önerő	hosszú távú
3	Művelődési ház fűtés korszerűsítése	A művelődési ház elavult fűtési rendszerének korszerűsítése	Energia takarékos fűtés kialakítása az épület komfortfokozatának növelése, az élhetőbb környezet biztosítása a lakosság számára.		Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió	Pályázati forrás bevonásával energia takarékos fűtési rendszer kialakítása a művelődési házban.	polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	élhetőbb környezet elérése, a lakosság elégedettsége	pályázati forrás	hosszú távú
4	Kommunális eszközök fejlesztése	A település karbantartási feladatainak ellátásához szükséges eszközök beszerzése	A település karbantartási feladatainak ellátásának elősegítése		Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió	Kommunális eszközök fejlesztése pályázati forrás igénybevételeivel.	polgármester	2028. 12. 31. (hétfő)	Az önkormányzat kötelező feladatának magasabb szintű ellátása a lakosság elégedettsége	pályázati forrás	hosszú távú
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége											
1	Települési támogatások felülvizsgálata	Az önkormányzat szociális célú ellátásait szabályozó helyi rendeletben meglévő települési támogatások fenntartása, felülvizsgálata	A településen mélyszegénységben élők támogatása		Új Roma Stratégia	Az önkormányzat szociális célú ellátásait szabályozó rendelet jelenlegi ellátásainak fenntartása, a mélyszegénységben élők hatékonyabb segítségét célzó támogatási formák	polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	támogatást igénylők száma	önkormányzat pénzügyi terve	folyamatos

						áttekintése.					
II. A gyermekek esélyegyenlősége											
1	Fogyatékkal élő és ép gyermekek találkozásának lehetőségei	Fogyatékkal élő és ép gyermekek találkozásának lehetőségei minimálisak vagy egyáltalán nincsenek	A gyermekek találkozhassanak fogyatékkal élő emberekkel. a fogyatékkal élők irányába táplált negatív hangvételű érzések felszámolása.	összhangban van minden stratégiai dokumentummal	Nemzeti Ifjúsági Stratégia "Legyen jobb a gyerekeknek" Nemzeti Stratégia	A fogyatékosokról szóló előadások és találkozások lehetőségei megszervezése az iskolában, óvodai program gyanánt.	védőnő	2028. 12. 31. (vasárnap)	A programon résztvevők száma	Önkormányzati önerő és humán forrás	5 év
III. A nők esélyegyenlősége											
1	Nőket érő családon belüli erőszak feltárása, megelőzése	Eltitkolt családon belüli erőszak	A nők tájékoztatva legyenek a segítség igénybevételi lehetőségeiről a családon belüli erőszak megelőzése és kockázatának csökkentése.	minden stratégiai dokumentummal összhangban van	Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia	Jelzőrendszer működtetése, tájékoztatás a segítség lehetőségeiről, ingyenesen hívható segélykérő telefonszámok nyilvános helyeken történő közzététele.	családsegítő	2028. 12. 31. (vasárnap) NANE telefonszáma honlapon és hirdetőn	megküldött tájékoztató anyag, előadások, tájékoztatások és azokon résztvevő száma.	önkormányzati humán erőforrás 1 fő szakember, szórólap anyagkölsége	5 év
2	Egészségnapok szervezése	Egészségügyi szűrővizsgálatok végzése egy napon a településen	Több egészségügyi szűrővizsgálat elvégzése egy napon egy helyen.		Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia	Egészségnap keretében több egészségügyi szűrővizsgálat megszervezése egy nagyon egy helyen a település lakosai számára	polgármester, védőnő	2028. 12. 31. (vasárnap)	lakossági megfelelő számú részvétele	önkormányzat pénzügyi terve, egészségügyi személyzet rendelkezésre állása	hosszú távú
IV. Az idősek esélyegyenlősége											
1	A nappali ellátás biztosítása több település társulásával	A település lakossága az évek során folyamatosan elöregszik. a nappali ellátásuk pedig nem megoldott.	Az elmagányosodás elkerülése végett nappali ellátás biztosítása, egy olyan társulással, mely több település idős lakosságát képes ellátni.	minden stratégiai programmal összhangban van	Idősügyi Nemzeti Stratégia	igényfelmérés, alkalmas helyszín felkutatása, a nappali ellátást biztosító helyszín kialakítása, az ellátás megszervezése szerződések megkötése munkaerő felvétele	polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	A nappali ellátásban résztvevők száma.	Önkormányzati önerő, munkaerő biztosítása, pályázat	5 év
2	Az idősek folyamatos tájékoztatása a trükkös csalások megelőzésére	Az idősek legvesélyeztetettebb trükkös csalások bűnelkövetők számára.	Minden idős korú ismerje meg a csalók által alkalmazott trükköket, ismerjék meg a megelőzés módszereit és a hatékony védekezést a csalókkal szemben	minden stratégiai programmal összhangban van	Idősügyi Nemzeti Stratégia	A polgárőrség támogatásával az idős személyek környezetének védelmét szolgáló intézkedések bővítése. Évente a rendőrség által szervezett tájékoztató, figyelemfelhívó előadások.	Rendőrség	2028. 12. 31. (vasárnap)	kiküldött tájékoztatók száma, tájékoztatáson résztvevő száma,	önkormányzati és pályázati támogatás, 1 fő szakember, szórólap anyagkölsége, terem használat	5 év
3	Buszmegálló felújítása	A jelenlegi buszmegálló felújítása/ átépítése a fel- és leszállás	Az idős korúak tömegközlekedéssel történő közlekedésének	összhangban van minden stratégiai	Idősügyi Nemzeti Stratégia	A településen lévő egyik buszmegálló átalakítása a fel- és leszállás	polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	Az idősök autóbusszal történő közlekedésének	Kapcsolatfelvétel és közreműködés a Kőútkezelő Kht.	hosszú távú

		megkönnyítése érdekében	megkönnyítése.			megkönnyítése érdekében.			megkönnyítése	illetékes szervével, tervezés, engedélyeztetés, pályázati forrás, önkormányzati támogatás bevonása	
4	Idősek klubtagságának bővítése, kirándulások kiterjesztése	Az idősek klubtagságának bővítése és nekik szervezett kiránduláson való részvétel kiterjesztése	Az idős, egyedülálló emberek magányosodásának, elszigetelődésének megakadályozása, nyitás a közösség irányába.		Idősügyi Nemzeti Stratégia	A klubtagság kibővítése az idősek köréből, továbbá a részükre szervezett kiránduláson való részvétel kiterjesztése klubtagokon kívüli érdeklődőkre is.	polgármester, klubvezető	2028. 12. 31. (vasárnap)	érdeklődők száma	idősek megkeresése, megszólítása klubvezető, házi gondozó által információ nyújtása a lakosság felé, önkormányzati támogatás, helyi vállalkozások, támogatók segítsége	folyamatos
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége											
1	A település honlapjának akadálymentesítése a vakok és gyengén látók számára	A település honlapja nem akadálymentesített.	A honlap vakok és gyengén látók számára történő komplex akadálymentesítése.	minden stratégiai programmal összhangban van.	Országos Fogyatékosügyei Program	pályázat figyelés, pályázat benyújtása	polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	kész honlap	önkormányzati önerő, pályázati támogatás	5 év
2	Élet akadályok nélkül	A településen a könyvtár épületének teljes körű akadálymentesítése.	A könyvtár épületének teljes akadálymentesítése	minden stratégiai dokumentummal összhangban van.	Országos Fogyatékosügyei Program	pályázat figyelése, pályázat benyújtása	polgármester	2028. 12. 31. (vasárnap)	Akadálymentesített épület	Önkormányzati önerő, pályázati forrás	folyamatos

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

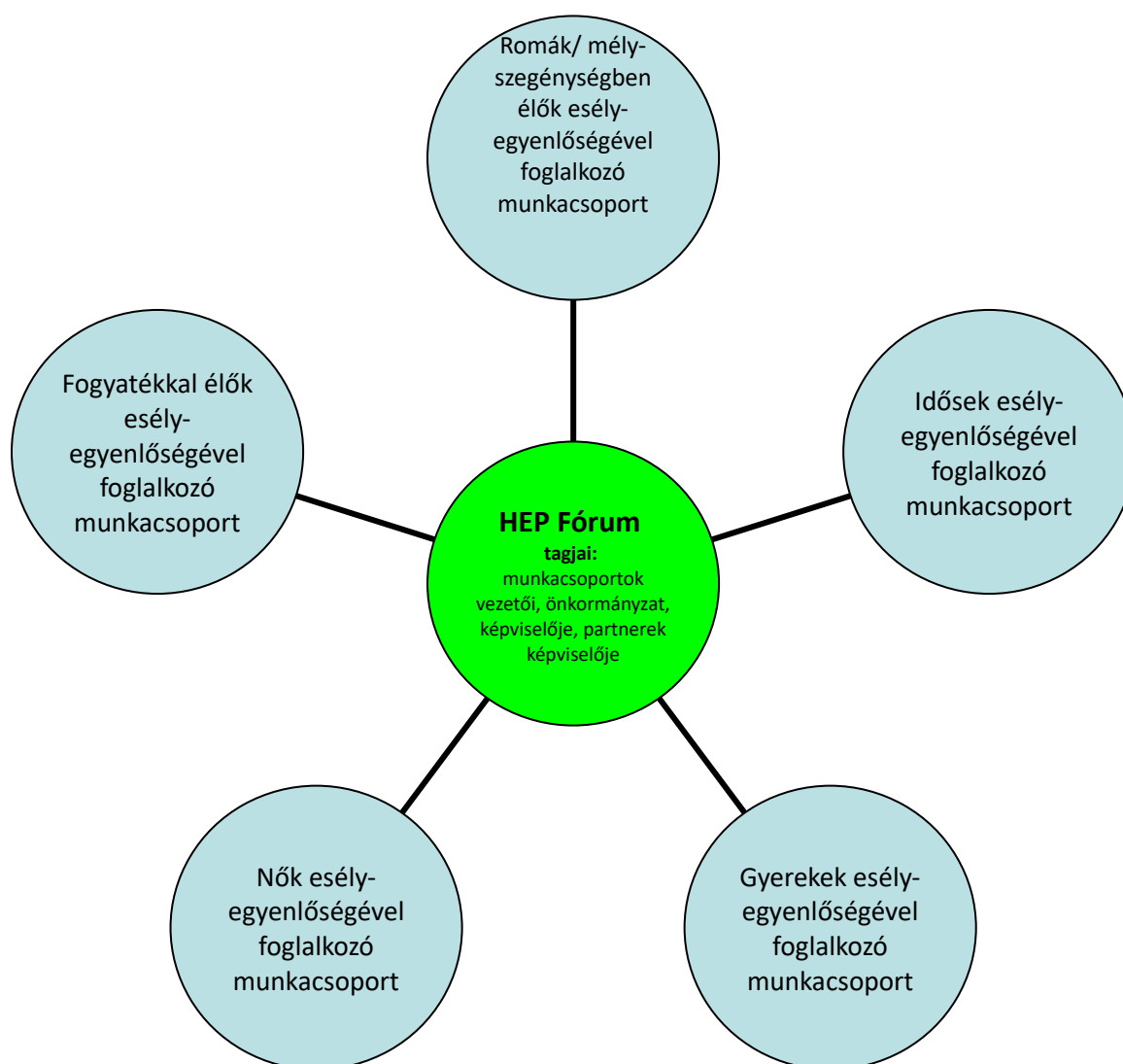
A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,

- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétfévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnereket képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.

- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Hegymagas község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Hegymagas község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 34/2024. (III.20.) számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Dátum *Hegymagas, 2024. április 5.*

Gyula H. Csé
Aláírás

Kivonat

Hegymagas Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2024. március 20-án tartott nyilvános ülésének jegyzőkönyvéből

Hegymagas Község Önkormányzata Képviselő-testületének 34/2024. (III.20.) határozata

a Helyi Esélyegyenlőségi Program elfogadásáról

1. Hegymagas Község Önkormányzata Képviselő-testülete az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31. § (1) bekezdése alapján az előterjesztés melléklete szerinti formában és tartalommal Hegymagas Község Helyi Esélyegyenlőségi Programját a 2024-2029. időszakra vonatkozóan elfogadja.

2. A Képviselő-testület felhatalmazza a polgármestert a dokumentum aláírására, továbbá megbízza, hogy a helyben szokásos módon tegye közzé, valamint küldje meg a Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóság illetékes Esélyegyenlőségi Mentora részére.

Határidő: 2024. április 15.

Felelős: Gyurka Miklósné polgármester

kmf.

Gyurka Miklósné sk.
polgármester

Tóthné dr. Titz Éva sk.
jegyző

A kivonat hiteles:

Szigliget, 2024. április 5.

Tóthné dr. Titz Éva
jegyző

